

HOMOKMÉGY KÉKNEFELEJCS ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Néphagyományőrző Óvodai Program

Készítette:
Óvoda nevelőtestülete

Homokmégy, 2016.09.30.

TARTALOM

I.	Adatlap,	4.o.
	Az intézmény adatai, törvényi háttér	
	Az intézmény alaptevékenységébe tartozó feladatok	5.o.
	Bevezetés, bemutatkozás, a program célja	5.o.
	Hagyományápolás, célunk, további törekvéseink	6.o.
	Feladatunk	7.o.
	Óvónői minta, összegzés	
	Alapelveink	8.o.
II.	Gyermekkép, óvodakép	10.o.
	Gyermekkép	10.o.
	Óvodakép	11.o.
	Óvodai nevelésünk célja	12.o.
III.	Óvodai nevelésünk feladatai	13.o.
	Egészséges életmód alakítása	13.o.
	Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	15.o.
	Érzelmi nevelés, szocializáció biztosítása	
	Erkölcsi nevelés	20.o.
	Anyanyelvi, az értelmi fejlődés és nevelés	21.o.
	Értelmi nevelés	23.o.
IV.	Az óvodai élet megszervezésének elvei	27.o.
	Személyi feltételek	27.o.
	Tárgyi feltételek	29.o.
	Az óvodai élet megszervezése	29.o.
	Hetirend	29.o.
	Napirend	30.o.
V.	Óvodai élet tevékenységi formái	33.o.
	Évkör	34.o.
	Játék	35.o.
	Verselés, mesélés	39.o.
	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	41.o.
	Rajzolás, mintázás, kézimunka	45.o.

Mozgás	47.o.
A külső világ tevékeny megismerése	51.o.
Munka jellejű tevékenységek	55.o.
Tevékenységekben megvalósuló tanulás	58.o.
A tanulás lehetséges formái	60.o.
VI. Óvodai ünnepek	61.o.
Mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei	63.o.
Óvodai életünk hagyományos ünnepei	63.o.
Nemzeti ünnepünk, időszakos ünnepeink, rendezvényeink	64.o.
Jeles napjaink	65.o.
VII. Hátrányos Helyzetű gyermekek felzárkóztatása	66.o.
VIII. Tehetséggondozás	68.o.
IX. Sajátos Nevelési Igényű gyermekek	68.o.
X. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	71.o.
XI. Egészségvédelmi program	73.o.
XII. Az óvoda kapcsolata	77.o.
XIII. Gyermekvédelem az óvodában	80.o.
XIV. A gyermek fejlődésének mérése, nyomonkövetése	83.o.
XV. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	85.o.
XVI. Felhasznált irodalom	87.o.
Irodalomjegyzék	90.o.
XVII. A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása	91.o.

„Életednek öröme a gyermek,
Virág, kit a tavaszi rét termett.
Ha először szólít puha szóval,
Úgy véled, a fülemüle szólal...”
(Aali Tokombajev)

I. Adatlap

1. Az intézmény adatai:

Az intézmény neve: HOMOKMÉGY KÉKNEFELEJCS ÓVODA

Az intézmény címe: 6341 Homokmégy

Kossuth L. u. 25.

Az intézmény telefonszáma: 06-78/454-540

Óvodavezető: Jagicza Imréné

2. Törvényi háttér

Óvodánk 2013. Július 1-től önálló óvodaként működik.

Fenntartó Homokmégy Község Önkormányzata.

Változott: - nevünk, azonosítónk, adataink,- az országos alapprogram

- egyes törvényi változások – önértékelés, tanfelügyelet - megnevezések, ezért módosítjuk óvodai programunkat.

Óvodai nevelési programunk a következő törvények, rendeletek figyelembe vételével készült:

- a.) Egyezmény a gyermekek jogairól 1989
- b.) Magyarország Alaptörvénye 2011
- c.) A 137/1996.(VIII. 28.) Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Alapprogramjának kiadásáról
- d.) 363/2012.(XII. 17.) Korm. rendelet az óvodai nevelés alapprogramjáról
- e.) A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény
- f.) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- g.) 20/2012. évi. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- h.) SNI gyermekek óvodai nevelésének irányelve 2/2005.(III. 1.) rendelet
- i.) SNI gyermekek óvodai nevelésének irányelve 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet
- j.) Homokmégy Község Oktatási koncepciója
- k.) Homokmégy község esélyegyenlőségi terve

Az intézmény alaptevékenységébe tartozó feladatok:

- 096015 Óvodai intézményi étkeztetés
- 841192 Kiemelt állami és önkormányzati rendezvények
- 091110 Óvodai nevelés, ellátás
- 091120 Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelése

3. Bevezetés, bemutatkozás

Homokmégy kis falu, sajátos település szerkezettel. A belközség mellett öt szálláson él a lakosság. (Alsómégy, Hillye, Kiskecskemégy, Halom, Mácsa).

2014/15-ös tanévtől már csak egy vegyes csoport működik.

Az óvoda a község központjában található.

Épülete egy része régi, egy része 1991-ben épült hozzá. Megfelelő komfortú. A fenntartó folyamatosan törekszik a külső-belső felújításokra, pályázatokat elkészíteni és megnyerni, melyfolyamatosan tervezés és megvalósulás alatt van.

Programunk fókuszában a néphagyományőrzés, a környezeti nevelésünk, környezeti értékeink állnak.

Az óvodai nevelés alanya a gyermek, aki ezen hatások következtében nevelődik és formálódik.

A program célja:

- A gyermek harmonikus fejlesztése a néphagyomány-ápolás, a természet óvás gazdag eszköztárával.
- A néphagyomány-ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.
- A gyermekben alapozódnak meg azok a készségek, jártasságok, amelyek képessé teszik az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására.
- **Célul** tűztük ki, hogy nevelési feladatainkat a környező valóság kihívásainak megfelelően valósítjuk meg.

Mint tudott, óvodáskorban alapozódnak meg a legalapvetőbb értékek, szokás és szabályrendszerek, viselkedés, érzelmi kötődés, az egymáshoz való alkalmazkodás képessége. Itt alakíthatók a környezetre figyelő, azt szerető, óvó magatartási és viselkedési szokások. Mindezeket fontos felismernünk és kellő hangsúllyal kezelnünk.

Felgyorsult tempójú világunkban óvodánk a szeretet, a béke, a nyugalom szigeteként jelenik meg, ahol minden gyermek számára adott az esély a játékra, fejlődésre, az életkorának megfelelő tevékenységekre.

Az óvodánk egyik fala, díszítő textíliák, tárgyak e vidék jellegzetes népművészeti mintáival díszítettek, melyek helyi gyűjtésűek. Hagyományörző falunkra büszkék vagyunk. Felismertük „a gyökerek” éltető szükségletét, az átadás, az újraterejtés felelősségteljes kötelességét.

Hagyományápolás

Célunk: a régi és a mai világ közötti értékmegőrzés és egyensúly megteremtése.

Hiszünk abban, hogy a 3-7-8 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak kiemelkedően fontos az ÉN alakulása szempontjából. A program az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapoz. A gyermek játéka, ami örömet és boldogságérzetet ad, jól ötvözhető a **néphagyomány ápolással, a természetszeretettel.**

További törekvéseink:

Biztonságérzet megalapozása, önbizalom erősítés, szocializáció elősegítése.

Emocionális nevelés a néphagyományörzés hatékony eszközével.

Cselekvéssel szerzett, érzelmekre ható tapasztalatszerzés.

Ünnepelni tudás képességének megalapozása.

Lehetőségek tárháza a személyiség teljes kibontakozásához.

Elmélyült játék.

Természetszeretettel, természetvédelem.

A társadalom számára testben - lélekben egészséges, erkölcsös, tisztességes, becsületes generáció nevelése rendkívül fontos.

Mindez alkalmanként kiegészül a család aktív közreműködésével.

Mit nevezünk néphagyománynak?

"Azt a láthatatlan szervezőerőt, amely a legrégebbi időkben az emberiség megmaradásának egyik legfontosabb feltétele volt, amely kényszerítette eleinket egymás szájáról lesni a szót, egymás kezét figyelve megtanulni a mozdulatot, hagyománynak, idegen szóval tradíciónak nevezzük." (Kósa- Szemerényi, 1975).

Hitvallásunk fontos eleme, hogy az „ünnepelni tudás” képességének alakítását néphagyomány ápolás, a természet és a társak szeretetére nevelés elősegíti. A gyermek örömmel vesz részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számára az ünnepnap a várva várt nap. Ha az ünnep napján a gyermeket körülvevő felnőttek magatartása, és a környezet jelzései

(ünnepi jelképek) hitelesek, a naphoz kapcsolódó közös élmények a gyermekben mély érzelmi nyomokat hagynak.

Átérik az ünnepnapok „másságát” a bensőséges összetartozás élményét, alapozódik az „ünnepelni tudás” képessége. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemlélet módjára, az óvoda megteremti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.

Feladatunk: hogy

- gyermekeinket a hagyományok tiszteletére neveljük,
- a nép kultúrájának ápolását és a népi hagyományőrzést megismerjük, megszeressék.
- Óvodánk rendezvényein mutassák be társaiknak és szüleiknek a játékos homokmégyi néptáncokat.

Folyosónkon helyet kapnak a hagyományokat, népszokásokat őrző képek, tárgyi emlékek.

A modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, és a mai gyermek is megtalálja benne a szépséget, örömet és a követendőt.

Az óvoda természetes közege a hagyományőrzésnek. Az óvodapedagógusok korszerű szaktudományos ismereteikből, módszertani tudásukból válogatnak, és ezt építik a tanulási folyamatba. Ismerik és tudják a népszokások eredetét, jelképeit. Folyamatosan gyűjtik a népi játékokat, népmeséket, népdalokat, mondókákat.

Lakóhelyük környékének hagyományaiból merítenek.

A néphagyományok tartalma az egyes tevékenységformákban vers, mese, dramatikus játék: mondókák, rigmusok, időjósítás, csúfolók, közmondások, népmesék. Ének, énekes játékok, zenehallgatás, mondókák énekes gyermekjátékok, népdalok hangszeres népzene, gyermektánc.

Rajz, mintázás, kézi munka: tárgykészítő népi játékok, gyöngyfüzés, fonások, szövések.

Mozgásos játékok: ügyességi népi játékok, versenyek.

A környezet tevékeny megszerettetése: találós kérdések, népi jóslások, népszokások, jeles napok és matematikai tapasztalatok szerzése.

A jeles napok megünneplése a csoportokban megegyezik a Pedagógiai Programban említettekkel.

Kiemelten kezeljük:

* a természet szeretetére, a környezet megismerésére nevelést,

- * a gyermekek testi-lelki gondozását,
- * a szabadjátékot, játékot és mozgásfejlesztést,
- * az anyanyelvi nevelését,
- * a néphagyomány ápolását,
- * az érzelmi biztonság kialakítását.

Fontos alapelvünk:

- * a szabadjáték feltételeinek megteremtése,
- * egyéni differenciált bánásmód elemzése, értékelése,
- * a hátrányos szociális környezetből jövő gyermekek felzárkóztatása,
- * egyenlő hozzáférés biztosítása.

Valljuk, hogy az óvodánkba járó gyermekeket szeretetteljes, nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben neveljük az egyéni képességeiknek megfelelően.

Minden gyermeket fogadni tudunk.

Vonzó esztétikus környezetet teremtünk gyermekeink számára, ahol optimális fejlődésük biztosított. A tárgyi feltételek befolyásolják a pedagógiai célkitűzéseink megvalósítását is. Kiemelten fontosnak tartjuk a kellemes, egészséges és biztonságos külső és belső környezet kialakítását a gyerekek és a felnőttek vonatkozásában.

A nevelési idő egészében biztosított az óvodapedagógusok modellt adó jelenléte, a biztonságot adó nyugodt óvodai légkör és a nevelő-oktató munkát segítő személyzet.

A csoportok napirendjét, heti rendjét az óvoda házirendjéhez alkalmazkodva az óvodapedagógusok alakítják ki, élve a pedagógusi szabadsággal.

Az intézmény működését az óvodavezető irányítja egyszemélyi felelősséggel.

Az intézmény számára fontos, hogy milyen humánerőforrással rendelkezik.

Fontos, hogy oldott, segítőkész, jó hangulatú légkör vegye körül a dolgozókat.

Alapvető értékeknek tekintjük a közös célokért való küzdelem, egymás segítségét, tiszteletét, a különbözőségek elfogadását és az alkalmazkodást.

Kollektívánk sok hasonló személyiségjeggyel, attitűddel rendelkező emberből áll, ami segíti a célokért való egységes szemlélet kialakítását és a célok eléréséért való összefogást.

Innováció jellemzi az intézményünket, hiszen csak folyamatos önfejlesztéssel lehet minőségi munkát elérni.

Az óvodapedagógusi minta.

Az óvodapedagógus a néphagyományőrző szemlélettel azonosul és így elsajátítja azokat az ismereteket, készségeket, amelyek a program megvalósításához szükségesek. Biztonságot áraszt, képes hitelessé tenni önmagát, tudatosan alkalmazza a metakommunikáció, a „testnyelv” kifejező eszközeit. Kezdeményező, elfogadó a nevelési folyamatban, követi és tiszteletben tartja az egyes gyerek és a család haladási irányát, ütemét. Segítségnyújtása egyénre szabott. Nevelési tevékenysége tudatos, abban a hagyományőrzés, a családokkal való együttműködés és a természetszeretet meghatározó szerepet játszik.

Alkotó együttműködés a családokkal.

Az óvodában folyó néphagyomány - ápolás hatása a családok szemléletmódjában tartalmi változásokat idéz elő.

Fontos, hogy a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet (család, óvoda) összhangja megteremtődjön. Ezáltal az óvodai neveléshez olyan hiteles többletet adunk, amellyel kiegészítjük és teljessé tesszük a gyermeki személyiség kibontakozását.

A családokkal igyekszünk minél jobb kapcsolatot kialakítani, fenntartani. Hisszük, hogy a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, s azt is, hogy az óvoda megteremtheti a családokkal való együttműködés sajátos formáit, s általa család és óvoda összhangja mind tökéletesebbé válik.

Összegzés:

A néphagyományőrzés a teljes nevelési folyamatot áthatja. Beépül a gyerek, a felnőtt teljes tevékenységrendszerébe. Gazdagítja a családokkal való együttműködést.

Programjaink megválasztásában, majd tartalommal való megtöltésekor az alábbi idézet bölcsességét tartjuk szem előtt:

„Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit emberek váltanak ki belőle. Hogy egész élete egészséges lesz - e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében” Rudolf Steine

Helyi nevelési programunk alapelvei:

Helyi programunkban építünk a hazai tradicionális értékekre, ötvözve azokat a korszerű fejlődéssel.

Kiemelt szerepet kap a gyermekeket megillető jog és az egyenlő hozzáférés biztosításának alapelve.

Az eredményes nevelés fontos feltétele a gyermekismeret, a differenciálás, az egyéni bánásmód alkalmazása. A gyermekek egyéni fejlődését akkor tudjuk eredményesen segíteni, ha pedagógiai tevékenységünket mi is folyamatosan értékeljük, továbbképzéseken veszünk részt, valamint önképzéssel gazdagítjuk tudásunkat, a tanultakat beépítjük pedagógiai gyakorlatunkba. Legyünk tájékozottak a szakmánkra vonatkozó legújabb eredményekről.

Szakmai kapcsolatot tartunk más óvodapedagógusokkal

Alapelveink :

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezzé.
- Építünk a családi nevelésre és azt kiegészítjük az óvoda pedagógiai értékeivel.
- Törekszünk a gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartására és megerősítésére.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermek teljes személyiségfejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására törekszük, biztosítva minden gyermek számára az egyéni hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására.
- A tehetséggondozás és a prevenció kiemelt feladatként kezeljük.
- A projekt céljainak, tevékenységi helyzetnek megfelelő változatos eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítjük a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciájának alakítását.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmát tiszteletben tartjuk.

II. Gyermekkép, óvodakép

1. Gyermekképünk:

Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek is egyedi, mással nem helyettesíthető individuum, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Ezért az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva, hogy minden gyermek az egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek.

Olyan gyermekeket szeretnénk, akik:

- * Nyugodtak, derűsek, kiegyensúlyozottak, társaikkal szemben türelmesek, elfogadóak, megértők, segítőkészek, tisztelettudóak.
- * Tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni. Tudatosan alakítjuk 2,5-8 éves gyermekek én-kompetenciáját. Nyitottá, érdeklődővé válnak az új ismeretek iránt, fejlődnek készségeik, képességeik.
- * Tudnak kooperálni: aktívan kapcsolódnak be a közösség életébe, megalapozódik és fejlődik szokás és normarendszerük. Tudnak rácsodálkozni az őket körülvevő mikro-, és makro környezet szépségeire, óvják és védik környezetüket, formálódik környezetük viselkedés kultúrájuk.
- * Megismerik szülőföldjük hagyományait, szokásait, értékeit, megtanulják szeretetét, ápolását, védelmét. Jól kommunikálnak, érzelmeiket képesek verbális és nonverbális módon kifejezni. Megtanulják elfogadni a különbözőséget és természetes módon koruknak megfelelően együtt élni azzal.

2. Óvodaképünk:

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
- Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. A gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.
- Óvodánk célja: hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, az életkori és

egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is.

Nevelési alapelvünk:

- * a gyermek személyiségét elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezzé,
- * a nevelés tegye lehetővé és segítse a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
- * az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.

3. Óvodai nevelésünk célja

Célunk:

- a néphagyomány szeretetére nevelés, képességfejlesztés a 3-7 (8) éves gyermekek életkori sajátosságainak és eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartása, a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság életben tartása és kiépítése, a kreativitás előtérbe helyezése.
- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének és a személyiségük kibontakoztatásának elősegítése.
- A kognitív, szociális, személyes kompetenciák fejlesztésével biztosítjuk a lassú átmenetet az iskolai életmódra. Segítjük a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozását. Ebben meghatározó jelentőségű az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenység, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabadjátékra és a tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltségtartalmak közvetítésére.
- Derűs nyugodt légkörben érzük el, hogy a falu értékeihez kötődjenek, figyeljenek annak hagyományaira, zenéjére (néphagyomány ápolás).
- A tevékenységek tudatos befolyásával segítjük a személyiség kibontakozását, figyelembe véve a különbözőségeket, az eltérő képességeket, szokásokat, nembeli, érszervi, vérmérsékleti és a családok kulturális, társadalmi sokféleségét, a gyermekek önmagához mért fejlődésének mértékét. Kompenzáljuk a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését az esélyegyenlőség megteremtésével.
- Az SNI-s, BTM-s gyermekek felzárkóztatását, fejlesztését segítő feltételeket, megfelelő, változatos módszereket biztosítunk.
- Lehetőséget teremtünk a tehetséges gyermekek képességeinek kibontakoztatására, megfelelő, változatos módszerekkel.

III. Óvodai nevelésünk feladatai

Általános feladataink

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki és intellektuális szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- * az egészséges életmód alakítása,
- * az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés,
- * az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása kiemelt jelentőségű. A családból hozott szokásokra, tapasztalatokra alapozva alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés és testedzés szokásrendszerét.

Valljuk, hogy az egészséges környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Nevelőtestületünk az egészséges környezet megteremtésével és egészséges életritmus kialakításával, helyes szokásrendszer megalapozásával elégíti ki a gyermekek szükségleteit. A helyes szokásrendszer kialakítását a kommunikáció verbális és nonverbális elemeivel segítjük elő. Így a személyes kompetencia fejlődése a gyermekek egyéni érdekeit eredményesebben szolgálja.

Az óvodapedagógus óvó - védő beállítódásából természetesen következik, hogy a gondozási feladatok ellátása közben beszélő környezetet biztosít.

Célunk, a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stressz mentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.

Az egészséges életmód alakításának területei:

Gondozás,

Testi nevelés,

Mozgás,

Levegőzés,

Környezetvédelmi tapasztalat biztosítása,

Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása.

Óvodapedagógusi feladatok:

- * A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- * Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- * A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- * A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- * Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés, az egészség megőrzés szokásainak alakítása.
- * A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos és balesetmentes környezet biztosítása.
- * A szülővel, óvodapedagógussal, megfelelő szakemberrel együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- * Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör megteremtése.
- * A gyermek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán (pl. folyadék).
- * A szokás- és szabályrendszer kialakítása.
- * A szokás és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított reális értékelése.
- * Az eredményes gondozás érdekében a családdal való hatékony együttműködés.
 - Nyugodt, kiegyensúlyozott életritmus kialakítása.
 - Rugalmas napirend és hetirend biztosítása.
 - A szervezet ellenálló képességének rendszeres edzése (levegőzés, napfürdőzés).
 - Téli időszakban használható mozgásos fejlesztő eszközök és játékok biztosítása a szabadban.
 - A környezet tisztántartására, a környezet rendjének óvására való igény kialakítása, modellkövető magatartás tanúsítása.
 - Az óvodai, a családi életmód és életritmus egymáshoz közelítése, összehangolása. Helyes táplálkozási szokások kialakítása (önkiszolgálás).
 - A modellkövető magatartás az energia és a víztakarékosságra.
 - A balesetek megelőzése érdekében mindazon eszközök biztonságossá tétele, illetve távoltartása, melyek balesetet okozhatnak.
 - Óvodapedagógus-dajka összehangolt tevékenysége.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szükségeit képes kielégtetni és önállóan kielégíteni.
- A tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi.
- Vécé-használat és egyéb szennyező tevékenység végzése után szappannal kezet mos, kezét szárazra törli.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelően.
- Ruháját igyekszik összehajtva a helyére tenni.
- Képes önállóan eldönteni, miből mennyit fog elfogyasztani.
- Kulturáltan étkezik.
- Szívesen fogyaszt zöldséget, gyümölcsöt, magvakat.
- Vigyáz környezete rendjére és tisztaságára.
- Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés miertjét és mikéntjét.
- Igényévé vált a rendezettség, tisztaság, ápoltság.
- Szívesen mozog a szabadban minden évszakban.
- Életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Érzelmi nevelés-szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettel léghő vegye körül.

Fontosnak tartjuk az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka kapcsolatában a pozitív érzelmi attitűd megnyilvánulásait. A gyermek a szóbeli közlés elemeit utánnal sajátítja el, amit az óvodapedagógushoz való érzelmi kötődés megerősít. A beszéd, a beszélgetés kapcsán a testközelség a gyermek elemi szükséglete. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A helyes és szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét.

Óvodai nevelésünk támaszkodik a családi nevelésre, a család és óvoda szoros együttműködésére törekszik. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenció gyakorlatot.

Az óvodában az érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtéséhez az óvodapedagógus és a dajka empátikus, meleg, elfogadó, szeretetteljes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel.

Megteremtjük a szociális tanulás feltételeit, /utánzás, mintakövetés, modellkövetés, viselkedéstanulás/.

Alakítjuk a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységét, énképüket, fejlesztjük önkifejező és önértékelési képességüket.

A gyermek „én-központúsága” alapján elsősorban önmagára képes figyelni, azonban emocionális alapon fokozatosan kifejleszthetjük azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével képessé válik másokkal is törődni.

A gyermekek nyitottságára építünk, hogy tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre és tiszteljük, becsüljük azt. Modell szerepünket mintaként közvetítjük a gyermekek felé.

A nevelésben szocializálható, lassabban fejlődő, eltérő fejlődési ütemű, hátrányos helyzetű, illetve a kiemelt képességű gyermekek nevelése során speciális ismeretekkel rendelkező szakembereket is bevonunk a nevelési folyamatba.

Olyan attitűdök kibontakozását segítjük, mint az együttműködés, határozottság, magabiztosság, előítéletek leküzdése és kompromisszumra törekvés.

A hátrányos helyzetű gyermekek esetében kiemelten fontos a tartós, stabil, szeretetteljes kapcsolat kiépítése.

Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedésmódja modell értékű szerepet tölt be. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk:

- a kiegyensúlyozott, szereteteli légkör megteremtésével az erkölcsi, akarati tulajdonságok alakítása, fejlesztése. A gyermekek egyéni tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása, a közösségi normák tiszteletben tartása, különbözőség elfogadása.

Óvodapedagógusi feladatok:

- Szeretetteljes, családi, érzelmi biztonságot nyújtó, harmonikus, elfogadó környezet megteremtése.
- Kapcsolatteremtő, kapcsolatmegtartó képességek formálása a társas együttélés során.
- A gyermekek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatainak kialakítása társaival és az őt körülvevő felnőttekkel.
- Sajátos nevelési igényből fakadó speciális fejlesztő tevékenységek biztosítása, differenciálás.
- Barátságos, derűs csoportlégkör alakítása és a kötődési hajlam erősítése.
- Erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságok fejlesztése: figyelmesség, egymás segítése, kooperáció, illetudó viselkedés, együttérzés, kitartás, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabálykövetés.
- Társas kapcsolatok: egymás közötti bizalom kiépítése (óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, óvodapedagógus-óvodapedagógus, gyermek-dajka, óvodapedagógus-dajka, óvodapedagógus-szülő) között.
- Együttműködést támogató módszerek alkalmazása.
- A különbözőség elfogadtatása, tolerancia, segítőkészség alakítása.
- Esztétikai élmény biztosítása, a játék előtérbe helyezése.

Az ünnepekkel, rendezvényekkel az élményforrás biztosítása a gyermekek számára

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából tudjuk, hogy az óvoda valamennyi alkalmazottja modell értékű szerepet tölt be.

Családdal való együttműködés formái:

* Előzetes családlátogatások (ismerkedés a gyermekkel, bizalmas légkörben a szülővel, folyamatos nyomon követés az egyéni fejlődési naplóban).

* Újonnan beiratott gyermekek szüleinek szülői értekezlet szervezése augusztusban.

- *Fogadó óra biztosítása érdeklődés és igény szerint.
- *Esetmegbeszélések.
- *Munkadélutánok.
- *Szülői értekezlet szervezése évi 3 alkalommal.
- *Konfliktushelyzet mindkét fél számára elfogadható, békés megoldása.

Társas kapcsolatok formálódása.

Felnőtt – gyermek:

- * érzelmileg próbálja megérteni a gyermeket
- * a gyermek testi, lelki épségére károsan ható tevékenységet nem fejt ki
- * modell szerepe révén példát ad a szereteten és elfogadáson alapuló magatartásra
 - utasítás helyett kér, kérdez
 - a gyermekek tevékenységéhez határokat megjelölve, szabadságot biztosít,
 - a konfliktust felismeri, megbeszéli, kezeli, oldja a feszültséget, erősíti a gyermek felelősségérzetét
 - ösztönzi a gyerekeket a kompromisszumos megoldásra,
 - ismeri a csoportjában felmerülő lehetséges konfliktus forrásokat,
 - alkalmazza a konfliktuskezelés módszerét: közös szabályalakítás, pozitív példa megerősítése
 - a gyermek pozitív énképét erősíti, a sikertelenséget segíti elviselni,
 - kívánságát, elvárásait egyértelműen, világosan fogalmazza meg
 - kompromisszumkeresésre törekszik,
 - választási lehetőséget ad, hogy a gyerek önálló döntést hozhasson és képessé váljon változásra veszélyeket, problémákat félelemkeltés nélkül mondhatta el
 - a gyermek értékelése során gazdag eszköztárat alkalmaz,
 - értékelése objektív, érthető, következetes, eredményeiről a szülőket tájékoztatja,
 - szülőföldjéhez, közvetlen környezetéhez kötődik.

Gyermek-gyermek:

- elfogadja a másik gyermek különbözőségét,
- tiszteletben tartja a másik gyermek egyéniségét,
- udvarias, odafigyel társára, segítőkész, empátikus,

- önérvényesítő törekvése nem sérti társa személyiségét, és nem keresztezi az ő hasonló törekvéseit,
- nem él vissza testi erejével, nem fölényes ,
- egészséges verseny alakul ki a csoport tagjai között,
- ha a helyzet megkívánja, együttműködik és alkalmazkodik,
- őszinte társaihoz,
- igazságosságra törekszik,
- társaival együtt tiszteli, óvja környezetét.

felnőtt-felnőtt:

- kapcsolatai egyelőek, nem tesz különbséget,
- kommunikációját a kölcsönös megértés, bizalom, megbecsülés, korrektség és őszinteség jellemzi
- kerüli a bántó megjegyzéseket, minősítéseket, hibáztatást
- a másik fél egyéniségét, véleményét tiszteletben tartja, elfogadja akkor is, ha az különbözik az övétől
- szakmai megbeszéléseken, értekezleteken aktívan részt vesz, kulturáltan vitatkozik, nézetkülönbség esetén kompromisszumra törekszik,
- a beszélgetések során elhangzott magánjellegű információkat titokban tartja
- együttműködésre képes pedagógus társával, /projektek közös létrehozása, témahetek megbeszélése, ünnepek, kirándulások tartalmának megbeszélése,
- érdeklődik kollégája szakmai munkája iránt, megosztja tapasztalatait
- nyitottan fogadja mások véleményét, tolerálja akkor is, ha az övével ellentétes
- kiáll a kollégája mellett, amíg annak szakmai hibája nem bizonyított
- tisztában van saját erősségeivel, gyengeségeivel, ennek megfelelően tervezi szakmai fejlődését
- törekszik a pedagógusszerepek elvárásainak megfelelni
- csak a kulturált beszéd szókapcsolatait alkalmazza

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ragaszkodik óvodájához, társaihoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez,
- igényévé válik a helyes viselkedés, a szabályok betartása és társaival való betartatása,
- bátran és kulturáltan mondja el véleményét,

- képes figyelmesen meghallgatni társait és a felnőtteket,
- szívesen segít társainak és a felnőtteknek,
- kialakul az együttműködés képessége, kooperáció,
- érzelmein, indulatain korának megfelelően képes uralkodni,
- konfliktushelyzetben társaival próbál kompromisszumot kötni, megoldást keresni
- érdeklődik társai iránt,
- igényévé válik a közös tevékenységekben való részvétel,
- az alapvető udvariassági formákat betartja,
- elfogadja és tolerálja társa különbözőségét,
- megbecsüli és tiszteletben tartja az élővilágot,
- szívesen ápolja a növényeket, szeretettel gondoskodik az állatokról,
- szereti és korának megfelelő szinten védi a természetet,
- megtalálja a helyét a közösségben, s abban jól érzi magát.

Erkölcsei nevelés.

Mindent megteszünk, hogy a gyerekeket körülvevő környezet és az emberek utánzásra alkalmas mintákat, viselkedésmódokat tükrözzenek. Pozitív mintaadásnak a felnőttek részéről egyre természetesebbé kell válni, hiszen a gyerekek mindent lemásolnak: beszédet, szokásokat, értékeket.

Az erkölcsi nevelés lehetséges színterei:

KÖZÖSSÉG

A gyermekeknek meg kell szokniuk az együttélés alapnormáit, az egymáshoz való alkalmazkodást, az esetenkénti lemondást. A közös élményszerű tevékenységek közben lehetőség adódik az erkölcsi tulajdonságok többszöri gyakorlására, megerősítésére. Az óvónő feladata a példaadáson kívül a csoport közös életének megszervezése, a szokás- és szabályrendszer kialakítása, megerősítése, és folyamatos ellenőrzése.

JÁTÉK

Játéktevékenység közben folyamatosan formálódik a gyermekek magatartása. A szerepjáték nagyon sok lehetőséget nyújt a viselkedéskultúra formálására, hiszen különböző szociális készségek gyakorlása válik lehetővé a játék során. Az óvodapedagógus tudatos befolyásolása által kialakulnak a kulturált közösségi magatartás szokásai. A szabályjátékokkal szintén növelhető morális érzékenységük. A személyiségfejlesztő játékokat kihasználva segítjük a jó szokások megszilárdulását, illemszabályok megszilárdulását, a másság elfogadását.

MESE

A mesék, versek, kitalált vagy igaz történetek szintén segítik a gyerekek etikai ismeretének gyarapodását. Ösztönösen azonosulnak a pozitív szereplőkkel, felismerik a jó és rossz etikai kategóriákat anélkül, hogy felhívnák erre a figyelmüket. Ezért mesélünk naponta, hogy alkalmat teremtsünk a viselkedési szokások bemutatására, értékhordozó, követhető minták megismerésére.

Nevelőtestületünk az erkölcsi nevelés alapjait a következőkben fogalmazta meg:

- * közösségi életre nevelés, a közösségi tudat kialakítása;
- * szokásrendszer megalapozása;
- * erkölcsi tulajdonságok megismerése, döntési képesség fejlesztése;
- * segítőkész, figyelmes, empátikus, önzetlen magatartási formák megalapozása;
- * a kulturális környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása;
- * a természeti környezet iránti érdeklődés felkeltése, pozitív viszony kialakítása;
- * munkára nevelés;
- * fegyelmezett magatartás kialakítása.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- * a jó és rossz cselekedetek között különbséget tesz, törekszik a jóra;
- * szófogadó, engedelmes;
- * viselkedési szabályokat, normákat igyekszik betartani;
- * segítőkész, figyelmes, önzetlen magatartási formák kialakulnak;
- * fegyelmezett.

Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés elsődlegesen a gyermek szabadjátéka által valósul meg. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikációkülönböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében megjelenik.

Az óvodáskorú gyermek életkori sajátossága a kíváncsiság és a megismerési vágy. Ezekre alapozva, és a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve, változatos tevékenységi formákat biztosítunk, az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit rendszerezve bővítjük kognitív kompetenciáját (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), melyet komplex módon valósítunk meg. Lehetővé tesszük a gyerekek meglévő tapasztalatainak különböző élethelyzetekben való gyakorlást, az

életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulást. Ezáltal biztosítjuk a gyermeki aktivitást, a motiváltságot és kíváncsiság fenntartását.

Előtérbe kerül a kreativitás és a kompetenciaérzés kialakítása.

Anyanyelvünk sokrétű, árnyalt jelrendszer, melyet a gyermek változatos tevékenység közben a felnőttekhez és társaikhoz való viszonyának fejlődése során sajátít el. Fontos, hogy beszédkultúránk kultúrált, példaértékű legyen, pedagógiai szakmai hozzáértésünket tükrözze, érthetően, az adott helyzetnek megfelelően kommunikáljunk a szülőkkel és gyermekekkel. A kommunikáció szerepe ismert: gondolatokat, érzelmeket, benyomásokat közlünk, segítségével ismereteket szerzünk. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Kommunikációs nevelésünk szerves részét képezi a verbális és nonverbális képességek kialakítása és fejlesztése.

Célunk:

A gyermekek spontán szerzett ismereteinek, tapasztalatainak rendszerezése, bővítése, kognitív képességeik fejlesztése. Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése, ösztönzése, szókincsének bővítése.

Óvodapedagógusi feladatok:

- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- Egyéni különbségek-adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése.
- Nyelvi készség (társalgási, elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.
- Differenciált gyermeki tevékenységek tervezése, szervezése
- Környezettudatosság alakítása, formálása
- A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése.

- Önálló gondolkodásra nevelés, a tanultak alkalmazására nevelés, döntési képesség fejlesztése.
- Szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozása.
- Pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálása.
- Modern információfeldolgozási eszközök célszerű felhasználása, óvodában lehetséges alkalmazása (CD lejátszó, számítógép (internettel), nyomtató, digitális fényképezőgép, vetítő, televízió,).
- Ismerje, kritikusan értékelje és megfelelően használja az óvodapedagógiai munkába illeszthető digitális tartalmakat, óvoda eszközkészletét.
- Ismerje, szükség szerint alkalmazza az óvodán belüli és kívüli szakmai kommunikáció online formáit.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- *Tapasztalataikat, megfigyeléseiket képesek legyenek verbálisan kifejezni, állításaikat indokolni.
- * Különböző élethelyzetekben alkalmazzák a helyes viselkedésmódokat.
- * Ismerjék a környezetbarát fogalmat, óvják, védjék, szépítsék, gondozzák környezetüket.
- *Fedezzék fel környezetükben az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket.
- *Tudjanak szándékosan figyelni, koordinálni nagy- és finommozgásukat.
- *Lássák át az egyszerű munkafolyamatokat, a munka értelmét, célját.
- *Bontakozzék ki cselekvő- és feladatmegoldó képességük.
- *Alkalmazkodjanak a szabályokhoz.
- *Fejlődjön megfigyelőképességük, tapintásos, hallási, látási érzékelésük.
- *Beszédüket egyéni fejlettségüknek és a pillanatnyi helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelően természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- * Képesek legyenek mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését irányítani.
- *Egyéni fejlettségükhöz mértén helyesen artikuláljanak, érthetően és folyamatosan beszéljenek.

Értelmi nevelés

Az értelmi nevelés fejleszti az értelmi erőket, képességeket és hat az óvodáskorú gyermek világképének kialakulására.

Az értelmi nevelésnek szerves része az anyanyelvi nevelés. Az anyanyelv elsajátításának első, s egyben legfontosabb színtere a család. A gyermek anyanyelvi fejlődését, kommunikációs kultúrájának alapjait a családi légkör, a szülők beszédképessége, beszédkultúrája befolyásolja.

Feltétele:

Az értelmi fejlesztésnek feltétele a korszerű elméleti és gyakorlati módszerek megválasztása, a megfelelő eszközök biztosítása és a jó óvodapedagógus - gyerek viszony.

Ismeretszerzés folyamatában arra törekszünk, hogy olyan légkört alakítsunk ki, amelyben szorongások nélkül, felszabadultan, érdeklődéstől áthatottan tevékenykedjenek a gyerekek.

A tevékenységek tervezésekor a gyerekek alapvető életkori sajátosságaira alapozunk, mint pl. az érdeklődés, játékoság, alkotó képzelet stb., figyelembe véve a gyerekek előző tudását, motiváltságát, a tevékenységi környezet lehetőségeit, korlátait.

Figyelmüket olyan eszközökkel, eseményekkel kötjük le, amelyeket a játékba be tudnak építeni, amelyekkel tudnak manipulálni.

Célja:

Megfelelő élmények, tevékenységek biztosításával törekszünk arra, hogy a gyerekek egyenletesen fejlődjenek, képesek legyenek megfelelő kommunikációra és szellemi tevékenységek iránt érdeklődőek, legyenek.

A gyerekek tapasztalatainak, ismereteinek rendezése tudatos, célirányos, tervszerű bővítése a különböző tevékenységeken keresztül - a nevelési módszerek segítségével.

Cél az érthető és kifejező beszéd képességének kialakítása, a gyerekek szókincsének bővítése, a magyar nyelv sajátos formáinak elsajátítása, a mondanivaló helyes megfogalmazásának elősegítése, a kommunikációs képesség fejlesztése.

Feladata:

Biztosítsa a gyerekek számára, hogy a beszélgetés örömforrás legyen. Ösztönözze, támogassa a gyerekek közti kommunikációt.

Nevelje arra a gyerekeket, hogy bátran mondják el véleményüket. A másik fél mondanivalóját is hallgassák végig.

Mutasson mintát a gyerekeknek, szülőknek a kommunikáció segítésére a digitális eszközök használatával.(óvodai tevékenységek felidézése képekről, szülőkkel közös kirándulások, programok...)

Törekedjen folyamatos online információ cserére pedagógiai partnereivel.

Az óvónő beszéde példa értékű, ezért fontos hogy az világos, érthető, egyszerű tagolt és tiszta legyen. Ennek érdekében szóbeli és írásbeli kommunikációját folyamatosan fejleszti.

Szakszerű nyelvhasználat jellemezze, a műveltségterületek közvetítése során pontosan használja a fogalmakat, mondanivalója a gyerekek számára érthető legyen.

Megfelelő ritmusban, hanghasonlattal, hangsúllyal, hangmagasságban, hangerővel kell beszélnie a gyerekekkel foglalkozó felnőtteknek.

Építünk a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre, tevékenységvágyra, figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat.

A gyerekek egyéni sajátosságait ismerve fejlesztjük képességeit, kielégítjük a testi, lelki, szellemi szükségleteit.

Megismertetjük a társadalmi, természeti környezettel, amellyel szoros érzelmi kapcsolatot alakítunk ki.

Helyi lehetőségekre támaszkodva, igazodva az életkori sajátosságokhoz biztosítjuk az értékközvetítést.

Valljuk, hogy alapvető tevékenység a játék, ennek szellemében valósítjuk meg a célt, feladatot, fejlesztési folyamatot.

Fontos feladat a megismerésre vonatkozó képességek fejlesztése /egyre pontosabb, valóság-hű észlelés; figyelemösszpontosításra való képesség; gazdag képzeleti működés, reprodukív emlékezet; problémamegoldó és kreatív gondolkodás; alakuló fogalmi gondolkodás/.

A tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek fejlesztése speciális ismeretekkel rendelkező pedagógusunk illetve külső szakember segítségével.

Kiemelkedő képességek erősítése, tovább fejlesztése, a tehetségek kibontakoztatása, ápolása.

A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű, ingerszegény környezetből érkezett gyerekek felzárkóztatása differenciált foglalkozások keretében. Személyes jó példával ösztönözzük a gyerekeket kifejező beszédre, helyes artikulációra.

Tartalma:

A gyerekek szűkebb és tágabb környezetének benyomásait csak az értelmi képességek segítségével képes felfogni, megérteni, feldolgozni.

A tudatosan szervezett érzékszerv-fejlesztés érdekében (látás, hallás, tapintás, szaglás/ kihasználjuk a természet adta lehetőségeket, ennek érdekében sokat járunk a Dunára, Szelidi-tóra. Amit lehet, megtapasztaltatunk a gyermekkel /állatok, növények, természeti jelenségek /.

Az önkéntelen emlékezetből kiindulva a szándékos emlékezet kialakulását fejlesztjük.

A gyerekek képzeletét ismeretek bővítésével, a valóság megmutatásával, az ábrázolás, a mese, a játék, a bábozás segítségével fejlesztjük.

Az óvodai nevelés a gyermek önkéntelen figyelmére támaszkodik.

A szándékos figyelem kialakítására, kitartó figyelemre nevelünk.

A figyelem fejlesztésével növelni tudjuk a figyelem időtartamát, átvitelét egyik tárgyról a másikra.

A gondolkodás fejlesztésével a szemléletes cselekvő gondolkodástól a szemléletes képszerű gondolkodáson át a fogalmi nyelvi gondolkodási szintre juttatjuk el a gyermeket.

Fontos, hogy olyan beszédhelyzeteket teremtsen az óvodapedagógus, amelyek alkalmasak a gyermek anyanyelvi fejlettségének megismerésére, a beszédhibák felmérésére, a szókincs megismerésére.

A passzív szókincs aktivizálásával, a szókincs bővítésével alakítjuk a megfelelő nyelvi készséget és képességet.

A felnőtt beszéd tempójának, ritmusának, hangerejének, dallamvezetésének, a helyes artikulációjának utánzásával fejlődik a gyerekek kommunikációs képessége.

Javítjuk a gyermek beszédének tisztaságát.

Választékos és udvarias kifejezésekre tanítjuk, szoktatjuk a gyerekeket.

Olyan feltételeket teremtünk, melyben a gyerekeket folyamatos beszédre készítjük.

A nevelés egész területén kihasználjuk az anyanyelvi nevelés adta lehetőségeket.

A nyelvi hátrányokkal érkező gyerekekkel differenciáltan foglalkozunk, a beszédhibás gyerekeket logopédus fejleszti.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a gyerekek nyitott érdeklődésükkel készen állnak az iskolába lépésre
- megjelenik náluk a szándékos figyelem, növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele
- kialakulóban van az átvitt gondolkodás
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama
- érthetően, folyamatosan beszélnek, gondolataikat életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni
- különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkotnak

- elbeszélésük folyamatos, de gyakran még nem követik a történések logikai, időbeli sorrendjét
- helyesen használják a névmásokat, a névutókat, a jövő idejű igeidőt és az igemódokat
- végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét
- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről
- képesek együttműködésre és kapcsolatteremtésre felnőttekkel és társaikkal
- feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, ezt kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk, önfegyelmeik alakulása, fejlődése biztosítja
- egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, szükségleteik kielégítését késleltetni tudják

A különleges gondozást, nevelést, fejlesztést igénylő gyerekek esetében speciális szakemberek segítségét, vagy szakértői bizottság, szakvizsgálatát kérjük.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Nevelőmunkánk kulcs-szereplője az óvodapedagógus, jelenléte a nevelés egész időtartamában nélkülözhetetlen.

Elengedhetetlen az óvodapedagógus tudatos tervszerű, alkotó kreatív munkája.

Az óvoda nevelési programjának sokszínűsége szükségessé teszi a pedagógusok rendszeres önképzését. Ezt segítik a szakmai találkozók, a pedagógiai szakmai és szakszolgálati intézmények helyi, megyei és országos szintű szervezetei.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésére speciálisan képzett szakember közreműködését biztosítjuk. Gyógypedagógus Kalocsáról jár a falunkba.

Pedagógus attitűd

Olyan óvodapedagógusoknak érezzük magunkat, akikre a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a gyermekek szeretete, mindenekfelett álló érdeke, a tolerancia és a segítőkészség a jellemző.

Nevelőtevékenységünkben az elfogadó, előítéletektől mentes segítő, támogató attitűd a meghatározó.

- rugalmas alkalmazkodás a folyamatosan változó világhoz
- pedagógiai megújulásra törekvés, szakmai innováció
- azonosulás és feladatvállalás a közös pedagógiai elvekkel és célokkal
- differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- gyermekszerepet, tolerancia iránti elkötelezettség
- gyermek és családcentrikusság
- környezettudatos szemlélet
- inkluzív szemlélet
- modellszerep
- játékközpontú, tevékenységközpontú szemlélet
- együttműködés, kölcsönös bizalom
- segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd
- együttműködés a nevelést segítő dolgozókkal

Dajkai attitűd

Óvodai nevelésünk eredményessége függ az abban résztvevő felnőttek kölcsönös tiszteleten alapuló, segítő együttműködő, összehangolt munkájától.

- gyermekszerepet, tolerancia, segítőkészség
- megfelelő szintű nevelési és fejlődés-lélektani ismeret az
- óvodapedagógus irányítását elfogadó együttműködés
- egészségvédő pozitív mintaadás
- szabad, kellemes mozgás, játék segítése
- elemi higiénés viselkedésre szoktatás
- testi épség védelme, higiénikus környezet tárgyi feltételeinek biztosítása
- pedagógiai információk titokként való kezelése

- modellértékű kommunikációs és viselkedés kultúra szakmai megújulásra, önképzésre nyitottság

Óvodapedagógus	2
Pedagógiai munkát segítő /dajka/	2

Gyógypedagógus, logopédus: Kalocsa városból jár heti 2 órában.

A 120 órás kötelező továbbképzésnek megfelelt minden óvodapedagógus.

2. Tárgyi feltételek

Programunk megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, megfelelnek a kötelező minimális eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltaknak. Ezek folyamatos pótlása (elhasználódás miatt, EU szabványnak való megfelelés miatt) és korszerűsítése azonban szükséges.

Férőhelyeink a helyi igényeknek megfelelőek, minden gyermeket fel tudunk venni óvodánkba.

Biztosított az 1 gyermekre jutó 2 négyzetméter terület.

Óvodánk épülete jól szolgálja a gyermekek biztonságos óvodai életét. Tágas udvar veszi körül, melyben babaház, homokozó, ügyességet és mozgást fejlesztő játékok is találhatóak.

Pályázatok írásával javítjuk feltételeinket és eszköz ellátottságunkat. Minden évszakban biztosított a gyermekek gondozása, nevelése épületen belül és kívül. Felszereltségét tekintve óvodáinkban biztosított az esztétikus biztonságos környezet.

Intézményünk szakkönyv ellátottsága megfelelő, a szaklapok minden dolgozó számára elérhetőek.

Számítógép használat internet eléréssel hozzáférhető.

Pedagógiai programunk megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, a gyermekek által használt eszközök és bútorzatok számukra hozzáférhetőek és biztonságosak.

Dolgozóink számára biztosított a megfelelő munkakörnyezet.

A szülők fogadására a nevelőtestületi szobában van lehetőség.

3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai élet megszervezése a törvényi előírásoknak és a partneri igényeknek megfelelően történik. Tekintettel a helyi szokásokra, igényekre, egyéni szükségletekre, a szabad játék kitüntetett

szerepére. Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A gyermek egészséges a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A nevelés általános tartalma és maximális időkeretei

Hetirend

A heti rend biztosítja, hogy a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése, szervezése hozzájáruljon a gyermek egészséges fejlődéséhez.

- A heti rend összeállításának szempontjai:
- a heti rend a napirendhez hasonlóan stabil és rugalmas pontokból áll
- a differenciált tevékenységek tervezését, szervezését úgy alakítjuk ki, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség azok gyakorlására a szabad játék keretein belül
- fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét
- Az óvodapedagógusok éves szinten projektterveket, heti terveket állítanak össze.

A heti rendet befolyásoló tényezők:

- torna szoba,
- terem beosztása
- ünnepek, csoport óvodán kívüli programja
- programok, rendezvények, bemutatók.

A heti rend, illetve a projekt terv nem napokhoz kötött tevékenységet jelent, hanem egy-egy környezeti vagy más téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét.

Vegyes csoportban:

Kötetlen mindennapi tevékenységek:

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Mozgás

Levegőzés

Kötetlen szervezett tevékenységek

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalmú tapasztalatok)

Vers, mese, vershallgatás, dramatikus játék

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Kötelező tevékenységek

Mozgás, mozgásos játékok

Napirend

Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek, jellemzője a rugalmasság. Kiemelt szerepe van a gondozásnak, hiszen az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel. Segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal. Csoportjaink napirendjét az óvodapedagógusok közösen alakítják ki a szorgalmi idő idejére (szeptember 1. - május 31.).

A nyári időszakra külön napirend készül (június 1. - augusztus 31.).

Napirendünket, a stabilitást megtartva, rugalmasan kezeljük.

Stabil pontok:

szabad játék időtartama,

játékos mozgás,

udvari játék,

mozgás,

étkezés.

A napirend alakításának szempontjai:

- elegendő idő, megfelelő körülmények biztosítása egyéni szükségletek kielégítésére
- elegendő idő biztosítása a gyermekeknek minden egyes tevékenységükhöz, hogy azt befejezhessék, elvégezhessek, illetve későbbi időpontban folytathassák
- elegendő idő biztosítása: szabadjátékra, mozgásra, levegőzésre
- a szabadlevegőn tartózkodás során az évszak, időjárás és a környezeti hatások figyelembevétele
- a tevékenységek szervezése óvónői kompetencia, amely nem sértheti a napirend összeállításának szempontjait.
- a körülményekhez képest zavartalan pihenés feltételeinek megteremtése
- az étkezések naponta azonos intervallumának, a szükséges emésztési idő megtartásának biztosítása

Napirendünkre vonatkozó időkeretek:

Étkezés:

- Tízórai 8:30-9:30 között
- Ebéd 12:00-12:30 között
- Uzsonna 14:30-15:00 között

Pihenés: 12:30-14:30 között

Levegőzés: naponta 10:30-11:30 között (időjárástól függően min. 1 óra)

Szabadjáték, tervezett szervezett tevékenység:

Délelőtt: 7:00-12:00 között

Délután: 15:00-17:00 között

Csoportszervezés

A helyi adottságok és lehetőségek alapján egy heterogén életkorú csoportunk van.

V. Az óvodai élet tevékenységi formái

Néphagyományőrzés a nevelés folyamatában

Az óvodákban folyó nevelést olyan szemléletmód szabályozza, amely tekintettel van a gyerekek egyéni fejlettségére és alkalmas arra, hogy kialakítsa az együttéléshez szükséges szokásokat. Ennek keretét a népi hagyományok ápolása is képes megteremteni.

A néphagyományőrzés célja:

- az óvodai nevelésben is a múlt értékeinek átörökítése, éltetése.
- A néphagyományőrző tevékenységeket tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe foglaljuk. Ennek összefoglaló keretét évszakonkénti rendezésben az "Évkör" adja.

Néphagyományőrző tevékenységek feladata:

- * Népszokások megismerése.
- * Népi időjósítások felidézésére.
- * A természetes anyagok állandó jelenléte.
- * Népi gyermekjátékszerek készítése.
- * Az udvari játékok bővülnek a hagyományápoló tevékenységekkel.
- * A szülőföld szépségének megláttatása.
- * A népi kultúra tárgyainak megjelenése meg az óvodában.

Óvodapedagógus a néphagyományőrző nevelés folyamatában:

- * néprajzi ismereteit folyamatosan bővíti,
- * a tárgyalás, a környezet alakítás technikai fogásait elsajátította, illetve elsajátítja,
- * a néphagyományőrzés elemeit mértéktartóan jeleníti meg az óvodai környezetben,
- * megteremti a hagyományőrző tapasztalatszerzésnek feltételeit és lehetőségeit a mindennapokban, munkadélutánokon, hétvégi programokon.

A néphagyományőrzés személyiségfejlesztő hatása

- * a közösség aktív tagja,
- * ismeri a hagyományokhoz kapcsolódó szokásokat, jelképeket:
- * Advent – koszorú,
- * Borbála - gyümölcság
- * Luca - búzaültetés, hagymakalendárium
- * Karácsony - fenyő

1. Játék

„Többet megtudhatsz másokról egy óra játék, mint egy év beszélgetés alatt.”

Platón

A gyermeki személyiség fejlesztésének legfontosabb, elsődleges színtere. A tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja, a gyermek elemi pszichikus szükséglete.

A gyermekek játékban és a játék által fejlődnek. A mozgás, a testséma és az én megismerése, a percepció, a gondolkodás, azon belül a fogalmi gondolkodás és a beszédfolyamatok, a kommunikáció fejlődése mind-mind a játékba ágyazódik.

A gyermek fejlődésének tükröi, mind a szocializációt, mind az értelmi fejlődést egyaránt tükrözi. A fejlődés mindig változást jelent, de a változás nem mindig fejlődés. A változási szakaszok lehetnek felfelé, illetve lefelé ívelők, vagy stagnálók. Tehát a fejlődés és változás viszonya ellentmondásos, a folyamat örökké tartó és mindig ismétlődő.

A játék tartalma

A hagyományörző életmódban a gyermekek saját elhatározásuk és kedvük szerint játszanak, de a játék „klasszikus” tartalma (gyakorló játék, szimbolikus és szerepjáték, szabályjáték) kiegészül a népi játékokkal.

Ilyenek:

- az énekes-táncos játékok, (szembekötősdí, gyűrűsdí, párcserélő játékok, fogyógyarapodó-, leánykérő-, lakodalmas-, vásáros-, fufangos- és szórakoztató játékok...),
- a mozgásos és küzdő játékok, (versengő-, váltást tartalmazó-, várkörüljárás, sor, hidas-és egyéb játékok),
- a népszokásörző dramatikus játékok, (amelyek a jeles napokhoz kötődnek),
- a népi játékszer készítése (bábuk, játékbútorok, rongybabák, napraforgószár lovacska, csutkababa, töklámpás,

Mindezek új tartalommal töltik meg a gyerekek játékát.

Fejlődést befolyásoló tényezők:

- az egyéni öröklött anatómiai, fiziológiai adottságok
- a környezet, amelybe beleszületik és él
- a nevelés, valamint ennek sajátos családi jellemzői

A játék elválaszthatatlan a fejlődés egészétől, elválaszthatatlan a kognitív, érzelmi, akarat, szociális, társas fejlődéstől. Elválaszthatatlan a mozgástól, a világgép és a tudat kialakulásától.

Az óvodai játék formái:

- szabad / spontán játék
- kezdeményezett /ajánlott játék

Szabadjáték: Önként vállalt, örömteli, vágykielégítő tevékenység, melynek célja maga a játék. Élmények, tapasztalatok, belső feszültségek, vágyak tükröződnek, érzelmek, indulatok irányítják. A gyermek szabad elhatározásából születik és abban is ér véget.

Kezdeményezett játék: a játékban az óvodapedagógus szerepe dominál, melynek célja

- a játék maga, melyben az interaktivitás dominál a gyermek és pedagógus részéről (irányítás, téma, szabadság), nem a végeredmény, hanem maga a játszás, a közösen alakított játékfolyam a fontos
- tanulás: az óvodapedagógus részéről tanulási cél, pedagógiai szándék fogalmazódik meg, jellege a szervezett tanulás jegyeit hordozza
- fejlesztés: Eltérő fejlődési ütemű gyermekek részére kezdeményezett képességfejlesztő játékok, melyek tartalmukkal, struktúrájukkal, szabályaikkal hatnak gyermekekre az óvodapedagógus, fejlesztő pedagógus irányításával.

Egyes játékfajták személyiségformáló hatása

- *Gyakorlójáték:* fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos érzékelése, verbális készsége.
- *Szimbolikus játék:* alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarat tulajdonságai, kognitív képességei.
- *Konstruáló játék:* alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak-és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.
- *Szabályjáték:* fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarat tulajdonságai, szocializációs készsége.

Gyermeki játék pedagógiai támogatásának elvei

- az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játék elsődlegességének biztosítása
- a gyermek elképzeléseinek ösztönzése
- gyermek érdeklődésére épített „itt és most” érzés biztosítása a spontaneitás érdekében
- környezet alakítás lehetőségének biztosítása
- eszközök, tárgyak, kellékek biztosítása
- egyéni és közös élmények előhívása
- reflektív szemléletű jelenlét a játékban

Célunk: A játéktevékenység minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai szakértelemmel történő támogatása. Biztosítjuk a kisgyermek személyiségének sokoldalú és harmonikus fejlődésének lehetőségeit. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé. Játéktevékenység során a gyermek a mozgásos, szociális és intellektuális tapasztalatszerzésével személyiségének sokoldalú kibontakoztatása.

Az anyanyelvi nevelés feladatai játék során:

- A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszéd támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prozódiai elemeinek gazdagításával.
- Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, összefüggő beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.
- A HH, HHH gyermekekre fordított figyelem a beilleszkedésük támogatása a játékban, minél több spontán párbeszéd helyet és célzott, tervszerű anyanyelvi nevelés.
- A szülők részére hiteles kommunikáció és érvek a szabad játék fontosságáról.

Óvodapedagógusi feladatok

- Megfelelő csoportléghő, hely, idő, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, eszközök, játékszerek és élményszerzési lehetőség biztosítása a különböző játékformákhoz.
- A játék folyamatában tudatos jelenlétével biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, ezt feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti

együttjátásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, az indirekt reakcióival éri el.

- Előtérbe helyezi a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.
- A játék kiemelt jelentőségét érvényesíti az óvoda napirendjében, időbeosztásában, a játékos tevékenységszervezésben.
- Játékszükségletre épített módszertani kultúra fejlesztése.
- Szabad és kezdeményezett játék arányosságának biztosítása.
- A gyermek megismerése játékon keresztül.
- Sokszínű tapasztalatszerzési lehetőség és élményforrás biztosítása.
- A játékok a gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése.
- A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézi munka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabadon választhatóságra lehetőséget adó elhelyezése.
- Évszakok nyújtotta játéklehetőségek biztosítása.
- Udvari játéktevékenység szervezése.
- A játék közösség és személyiségfejlesztő funkcióját kiaknázó feladatok megfogalmazása.
- Csoportszobai játék udvari folytatásának biztosítása.
- Minél hosszabb, egybefüggő játékidő biztosítása.
- Szülői szemléletformálás, ötletadás.
- Az egyének és játszócsoportok játékanak és játék elképzelésének támogatása.

A fejlődés jellemzői

- örömmel, önfeledten játszik
- képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni
- társaival együttműködik a játék érdekében
- képes élményei eljátszására
- képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására
- képes szimbolikus játékok megszervezésére és az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására
- szabályjáték során betartja a szabályokat
- betartja a társas viselkedés elemi szabályait
- lemond egy-egy kedves játékszerről
- a játéktémát megszakítás után is folytatja

- játékában elmélyült, kitartó
- képes egyszerű játékok elkészítésére, amit fel is használ későbbi játékában
- problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik
- egészséges versenyszellemben tevékenykedik

2. Verselés, mesélés

A vers, a mese az anyanyelven keresztül jut el gyermekhez, fejleszti, gazdagítja, élményt nyújt neki. A többnyire játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusokkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese –képi és konkrét formában- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos verselés, mesélés, mondókázás, a gyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A magyar gyermekköltészet, a népi, hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Így válik az irodalmi nevelés a világ megismerésén túl, a világ befogadásának eszközévé is.

A jó irodalmi értékkel bíró gyermekvers összekapcsolja a szavakat, mozdulatokat és érzelmeket.

A gyakori mondókázás, a mindennapos mesélés, az éneklés, a hagyományápoló tevékenységek, a néptánc gyakorlása által a gyermek intenzívebben részesül az anyanyelv élményében.

Cél: a mese, vers megszerettetésével a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése, anyanyelvi kultúrájának emelése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében.
- Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok).
- A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés /megértés/ reprodukció fejlesztése. /helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése/.

Óvodapedagógusi feladatok:

- irodalmi anyag igényes összeállítása a gyermek életkori sajátosságainak megfelelően
- a gyermek nyelvi képességeinek egyénre szabott differenciált fejlesztése
- meghitt hely és hangulat teremtése a meséléshez
- anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelésével az ősi források felhasználásával a régi értékek és hagyományok közvetítése
- belső képalakítással, képzeletfejlesztéssel az olvasóvá válás elősegítése
- kommunikációs helyzetekkel az illemszabályok betartására ösztönzés
- szülők meggyőzése az élősóban történő mesélés varázsának fontosságáról és hatásáról
- könyvtár látogatások szervezése
- tehetséggondozás (lehetőség egyéni szereplésre)
- irodalmi nyelv mellett a tájnyelv használata

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- szívesen és örömmel hallgat és mond mondókát, verset, mesét

- szívesen dramatizál
- várja, igényli a mesehallgatást, van kedvenc meséje
- képes kitartóan figyelni
- emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat
- képes a folytatásos mese szálait felidézni, epizódjait összekötni
- vigyáz a könyvekre, igényli azok nézegetését
- a mesékben gyakran előforduló kifejezéseket beépíti az aktív szókincsébe
- azonosul a pozitív és negatív mesehősökkel
- képes meséket, történeteket alkotni, elkezdett történetet, fantázia segítségével folytatni

3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

„A zene és a testmozgás szerves kapcsolata az énekes játék, a szabad ég alatt, ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme.”
(Kodály Zoltán: A Zene Mindenkié)

A néphagyományőrzés és a zene kapcsolata

A mondókák, népi játékok a népdalok, hozzátartoztak az emberek mindennapjaihoz, fennmaradniuk is ezért sikerült. Munkájuk egyhangúságát énekléssel oldották fel, sokszor érzelmeiket, örömeiket, bánatukat is ekképpen fejezték ki.

Gyermekeiket éneklésre ringatták a bölcsőben.

Minden alkalomnak megvolt a saját dal- és szokásrendszere.

Az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok örömet nyújtanak a gyermekeknek, felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A ritmus és a mozgás együtt, a dallamot is hordozó ének-zene a gyermekeknek örömeleményt jelent.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek –néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. (Kalocsa és környéke, Homokmégy népi kultúrájával való azonosulás).

A zenei nevelés az óvodai élet egészét átszövi.

Cél: Zene iránti nyitottság művészi értékekre való fogékonyság, az igényes zene befogadására és zenei kreativitásra való képesség megalapozása a gyermekben Közös játék, közös éneklés örömeinek megéreztetése.

A zenei nevelés feladata:

- a gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése,
- játékos zenei alkotókedvük ösztönzése,
- óvodánkban játszott énekes népszokásokkal való megismertetés:
 - Szüret
 - Lakodalmas
 - Lucázás
 - Pásztorjáték
 - Farsang
 - Komatálazás
 - Pünkösdőlés
 - Lakodalmas
 - Vásáros

A program zenei anyagát hangsúlyosan alkotják:

- a népi mondókák,
- a pentaton karakterű, 5 hangterjedelmű népi dalos-játékok,
- a zenehallgatás dalanyaga (hangulatokat, érzelmeket közvetítenek, mintát nyújtanak,
- az énekes népszokások,
- a készségfejlesztés zenei elemei.

A mondókák játékok szerint: ölbe vevők, cirógatók, csiklandozók, tapsoltatók, ujj- és tenyérjátékok, lovagoltatók, csúfolók, kiszámolók, páros fordulók. Ezeknek az ölbeli játékoknak nagyon fontos szerep jut a befogadás időszakában, mert az ismerős mondókák megnyugtató ritmikája segíti a gyermeket.

A dalos játékok:

állathívogatók, naphívogatók, esővárók, sípkészítők, játékra hívogatók, gyűrűsdik, leánykérők, kifordulós-, ludas-, kapus-, küzdő-, és sorjátékok, csúfolók.

- a hangszerekkel való ismerkedés,
- mindennapos hangszerhasználat a zenei készségfejlesztésben,
- népi hangszerek megismerése, készítése (köcsögduda, citera, hegedű, lopótök dudu, dob, levélsíp, nádsíp, fűzfa síp, furulya.)

A zenehallgatás anyagát az óvónő igényes válogatása tükrözi.

Az anyagot népdalok és műdalok alkotják, élő előadásmódban, alkalmanként hangszer kísérettel.

A készségfejlesztés zenei elemei

- a tiszta, csengő hangképzés,
- az egyenletes lüktetés,
- a dallam- és ritmusmotívum visszaadása,
- a tempó (gyors, lassú),
- a dinamika (halk, hangos),
- a hangmagasság (magas, mély) érzékelése, éneklése és a zenei hangsúlyok kiemelése.
- a zörejek közül megfigyelhetők a természet hangjai, az emberi-, állati hangok, a hangszerek hangjai és a környezet zörejei.

A **néptánc** a felnőttek táncát jelenti, amely élménynyújtó a gyermekek számára. (A nehéz lépések nem felelnek meg a 3-6-7 éves korú gyermekek mozgásfejltségének!) A gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgások, változatos játékmozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását. Előkészítik a későbbi néptánc tanulást.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zeneim élményekkel.
- Beszéd és zenei hallás fejlesztése.
- Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása.
- A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnikai fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javulása.

- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Óvodapedagógusi feladatok

- A zenei anyanyelv, a zenei alapfogalmak megismerése, nyelvi képességek fejlesztése.
- A gyermek hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése.
- A felhasznált zenei anyagokat igényesen, életkornak megfelelően válogatjuk.
- A népi hagyományok zenei értékeinek megismerése a népi játékokon keresztül (énekes-táncos játékok, szembekötősdí, párcserélő, leánykérő, lakodalmas, vásáros, fogyó-gyarapodó, bújócskák stb.).
- Fejlesztjük a gyermekek nyelvi képességét, mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei képességet fejlesztő játékokkal.
- Fejlesztjük a gyermekek improvizatív készségét.
- Teret, lehetőséget biztosítunk a gyermek zenei önkifejezésének.
- Törekszünk a zenehallgatás fokozatos kiépítésére, a gyermekek zenei ízlésének fejlesztésére.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- örömmel, szívesen játszik dalos játékokat, akár egyedül is
- segítségével változatos térformákat alakít
- képes egyszerűbb táncmozdulatokra, társaival összehangolva azokat
- mozgása esztétikus és ritmuskövető
- képes egyszerű dallam és ritmus visszaadására
- egyszerű ütőhangszerek használatát ismeri
- érzi az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát
- tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is tud énekelni
- ismeri a zenei fogalompárokat
- élvezettel hallgatja a zenét
- képesek a szavakat megfelelően artikulálva improvizálni
- felismerik néhány hangszer hangját
- felismeri az őt körülvevő természeti és társadalmi környezet hangjait
- az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával

4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Ebben az életkorban már fontos szerepet tölt be a képzőművészeti alkotások nézegetése és a múzeumlátogatás.

Az esztétikai-művészeti kifejezőkészség magában foglalja helyi kulturális örökséggel való találkozást. Nemzeti értékeink átmentése érdekében megismertetjük óvodásainkat Kalocsa és környéke (Homokmégy) gazdag népművészetével (szín,- formavilág, eszközök), mellyel a szülőföldhöz való tartozás érzését erősítjük.

A tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény- és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.

Gazdagítja esztétikai érzékenységüket, kialakítja igényességüket, tér-forma és színeképzetüket, térbeli tájékozottságukat, képi gondolkodásuk fejlődését, szép iránti nyitottságukat, igényességüket. A kommunikációs eszközök megjelennek a megbeszéléseken, a kézi munkához kapcsolódó folyamatos beszélgetéseken. A manuális tevékenység során új verbális fogalmakkal ismerkednek meg. A műalkotásokkal történő találkozások során is beszéddel fejezzük ki érzéseinket, gondolatainkat.

Célunk:

A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez egész nap folyamán tér, változatos eszközök biztosítása.

Esztétikai érzékük, szép irántifogékonyságuk alakítása.

A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

Feladatunk:

- a gyermek a hagyományos óvodai ábrázolás eszközei és technikái mellett ismerje meg és használja a régi gyermekkor játékkészítő és a népi kismesterségeket őrző technikáit, eszközeit.

- alakítjuk a környező valóság megfigyelésének, a természeti szépségek észrevételének képességét.
- a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó-alkító önkifejezés fejlődésének segítése.
- az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása

Óvodánk életét színesítő vizuális tevékenységek

- családi rendezvényeken (adventi, húsvéti délután) a szülőkkel együtt változatos technikákkal ismerkednek meg,
- a nevelési év zárásakor a 4-5-6 éves korú gyerekek év közbeni munkáiból kiállítást rendezünk a Művelődési Házban.
- részt veszünk óvodás korú gyermekeknek kiírt rajzpályázatokon.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérés, tudakozódás.
- Különböző mondatfajták használata.
- Aktív és passzív szókincs bővítése.
- Véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása.
- Formák, színek magyarázata.
- A barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése.
- Kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése.

Óvodapedagógusi feladatok

- Lehetőséget biztosítunk a népi játékkészítéshez, a tehetséggondozásra, hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, egyéni képességek kibontakoztatására.
- Megismertetjük őket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Ösztönözzük őket esztétikus ajándékkészítésre (pl.: festés, pingálás, varrás).
- Gazdagítjuk élmény- és fantáziavilágukat, hazánk és falunk művészeti alkotásainak bemutatásával.

- Fejlesztjük finommozgásukat.
- Kialakítjuk a Gestalt-látást (rész-egész).
- Kommunikatív jelzésekkel ösztönözzük a gyermekek tevékenységét.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- megismeri az alkotás örömét, az anyagok, eszközök nevét, használatát, a különböző technikai megoldásokat, az egyes alaptchnikákhoz kapcsolódó munkafogások elnevezését
- szem - kéz mozgása összerendezett
- finommotoros képessége megfelelő, vonalvezetése biztos
- megjeleníti élményeit, elképzeléseit
- képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra
- emberábrázolásán képes egyszerű mozgások jelzésére
- vonalvezetése balról-jobbra halad
- vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete korának megfelelő
- az alapszíneket ismeri, bátran használja
- képes kompozíciót közösen létrehozni
- beszélgetni tud az alkotásokról
- tudjon rácsodálkozni a szép látványra és gyönyörködjön benne
- önállóan különböző technikákat alkalmaz
- használja a speciális kifejezéseket
- képes egymás közötti beszélgetések során a kijelentő, kérdő, felszólító és felkiáltó mondatokat használni

5. Mozgás

„A mozgás sok mindenre orvosság,
de nincs olyan gyógyszer, amely a mozgást
helyettesíthetné”

(Régi bölcs görög mondás)

A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyerek természetes szükséglete. Tudatosan segítjük a mozgás és az észlelési funkciók összerendeződését. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztésére, mint minden összerendezett mozgás alapjára.

A mozgás nem szűkül le a kötött, mozgásos tornára, mondókás-énekes játékok körére, jelen van az óvodai élet minden területén.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgás a testi-lelki egészség fenntartásának és a harmonikus életvezetésnek fontos eszköze. A mozgásöröm a gyermek érzelmi világában meghatározó.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgástevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás) fejlődésére.

A spontán- a játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Célunk:

- A természetes mozgáskészségek fejlesztése, stabilizálása.
- A mozgáselemek beépülésének segítése a természetes mozgások sorába.
- Az egészséges testi fejlesztés.

A mozgásfejlesztés feladata

- a testi képességek és az ellenálló képesség alakítása, a szervezet erősítése,

- differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, a ritmusérzék, a motorikus képességek fejlesztése,
- a testséma és a helyes testtartás alakítása,
- a térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése,
- a mozgásműveltség, a mozgáskoordináció fejlesztése, különösen a népi mozgásos és egyéb játékok által,
- rendszeres, aktív mozgáshoz szoktatás, a mozgásszükséglet fenntartása,
- az egészséges életmódra való készségek, jártasságok alapozása,
- balesetveszélyes helyzetek kiküszöbölése.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.
- Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

Óvodapedagógusi feladatok

- a mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése
- az óvodai nevelés minden napján lehetőség, hely és eszköz biztosítása a mozgás megvalósítására, kötött vagy kötetlen formában
- a szervezet sokoldalú differenciált fejlesztésével a mozgásszükséglet kielégítése
- a mozgáskultúra alakítása, versenyigény felkeltése és kielégítése
- a prevenció és korrekció érdekében megfelelő szakember segítségének igénybevétele
- téri tájékozódás, alkalmazkodó képesség, akarati tulajdonságok fejlesztése
- a társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagítása
- az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperációs képesség fejlődésének elősegítése
- világos, konkrét értékeléssel a pozitív én-kép alakulásának támogatása
- tartásjavító gerinc-és lábtorna gyakori alkalmazása
- a mozgás beépítése természetes módon a gyermeki tevékenységekbe
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása
- a gyermekek mozgáskedvének felkeltése és megőrzése
- a mozgásos tevékenység pozitív megerősítése
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekkel közösen, majd fokozott betartatása

- mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron
- a gyermek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre inspiráló eszközök kiválasztása és folyamatos cseréje
- a kötött mozgás anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyén fejlettségének aktuális állapotát
- a játék, játékosság tiszteletben tartása a mozgásban.
- a mozgásos tevékenységek anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása
- tiszta, friss, jó levegő biztosítása a tornateremben
- az atlétikai gyakorlatok (futások, ugrások, dobások) lehetőség szerint az udvarra szervezése
- mozgásformák megszervezésével a keresztcsatornák fejlődésének segítése
- szókincsük gyarapítása speciális szakkifejezésekkel
- gyermekek edzése futással, kocogással

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- örömmel mozog, kitartó a mozgásos játékokban
- rövidebb távon egyenletes iramban fut, futás közben tempó és irányváltásra képes
- gurulóátfordulást hajt végre
- labdát egy helyben pattogtat
- labdát egy és két kézzel célba dob
- versenyjátékokban betartja a szabályokat
- néhány mozgásos játékot irányítás nélkül játszik
- térben jól tájékozódik, ismeri az irányokat
- nagy és finommozgása összerendezett
- az egyensúlyérzéke kialakult
- igényli a mindennapos mozgást
- mozgása harmonikus, összerendezett
- magabiztosan alkalmazza a jobb és bal kifejezéseket
- ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja
- a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes,

- vizuális memóriája korának megfelelően fejlett
- ismer legalább egy labdajátékot (foci, kidobós)
- ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, ugrókötel, karika)
- érdeklődik valamelyik sportág iránt
- képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma
- toleráns, együttműködő, segítőkész
- ismeri a csapatjáték szabályait
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni
- hallott információk motoros visszaadására képes

6. A külső világ tevékeny megismerése

a.) A külső világ mennyiségi és formai összefüggései

„A jövőnek minden virága
benne van a mai magvakban.”
(kínai mondás)

Környezeti nevelés és néphagyomány-ápolás

A gyerek a hagyományos óvodai ismeretanyagot: a család, az óvodai környezet, az emberi foglalkozások, a közlekedés, az emberi test, a napszakok, az évszakok, az állatok, a növények, színek, egy sajátos hatásrendszerben szerzi meg.

Az ember, a természet, a hagyomány szoros kapcsolatban vannak.

Ezt a kapcsolatot a következő tevékenységek őrzik, erősítik:

- az évszakok változásából fakadó időjárás megfigyelő tapasztalatszerzések, egy-egy jeles névnaphoz kapcsolódó természeti jelenségek szokásaival fűszerezve,
- az időjárás változásaiból fakadó, a hagyományos népi életmódot utánzó környezetalakító munkálatok (pl.: palántanevelés, növényápolás),
- termések, gyógynövények gyűjtése, az óvoda udvarán és környékén, szüretelések családoknál, gazdaságokban, befőzések, gyümölcs-szárítások,
- szőr nélküli kis állatok gondozása teremben, télen és nyáron a madarokról való gondoskodás,
- jeles napok előtti készülődések,
- a rendszeres környezetmegismerő séták, tájmegismerő kirándulások.

A környező valósággal való ismerkedés során a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről.

Minden tevékenységükben megjelenik a matematika pl.:

- játékokban párosítanak: csésze-csészéalj, ló-lovas, stb., halmazokat képeznek: baromfiudvar benépesítése, játékválogatás, stb.
 - Ismerkednek a mennyiségekkel pl.: terítéskor a naposi munka során, társasjátékok játszásakor, stb.
 - Összehasonlító méréseket végeznek pl.: ki ugrott nagyobb, kinek nehezebb a hátizsákja, stb.
- Sorba rendezik egymást, tárgyakat adott tulajdonságok, szabályosságok szerint.
- A geometria világából tapasztalatokat szereznek síkbeli, térbeli alakzatokról pl.: különféle építések során, papír- nyírás, puzzle kirakások alkalmával, stb.
 - A tükörrel való játék során figyelik tükörképük mozgását, utánozzák egymás tükörképét, festékfolttal tükrös (szimmetrikus) alakzatokat hoznak létre. Gyakorolják a térben és síkban történő tájékozódást.

A gyermekkor egyik meghatározó élménye a természettel való találkozás, mely optimálisan alkalmas ismeretek szerzésére, a helyes magatartásformák megalapozására, kialakítására, mely minden óvodának kiemelt feladata.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Óvodai környezetünket a tagoltság, az egyszerűség és a tágasság jellemzi.

Fontos, a természetes anyagok, plasztikus felületek jelenléte. Az óvodát díszítő textíliák, tárgyak a népművészet mintáival díszítettek.

A gazdagon megélt tevékenységek, rácsodálkozások megtanítják a gyermeket a szép élvezetére. Esztétikai ítélőképessége fejlődik. Nemcsak az általa értelmezett szép, hanem az általános művészeti kultúra értékeinek élvezetére is, mivel a „valamit csinálni” öröme vezet el a "valamit létrehozni", az alkotás öröméig.

A néphagyomány-ápoló szemléletű nevelés része, hogy a gyerekek maguk is tevékeny részeseivé válnak környezetünk, óvodánk rendben tartásában, esztétikus alakításában.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemlélete.

Cél:

Az egész személyiségre ható nevelési folyamatokban a helyesen megválasztott módszerek segítségével, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjére építve, olyan szokások, viselkedési formák alakítása, amelyek a környezettudatos gondolkodás alapját jelentik. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink valóságos élethelyzetekben alkalmazni tudják a megszerzett ismereteket.

A környezet esztétikájának feladata

- megteremteni az egyensúlyt a régi és a mai világ között, értékmegőrző, érték közvetítő szerep által.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés és környezet megismerésének komplex_ integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.
- A megtapasztaláson alapuló megismerés, információ szerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása.
- A fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása
- A beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, az összefüggő beszéd gyakorlása.

Óvodapedagógusi feladatok

- a gyermek számára a környezet tevékeny megismerésének lehetővé tétele
- elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezet kultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- környezetünkben élő gyerekek és felnőttek ökológiai szemléletének megalapozása, formálása
- fenntartható fejlődés érdekében hangsúly helyezése a környezettudatos magatartásforma alapozására, alakítására
- szűkebb és tágabb környezetünkben felelős együtt gondolkodás és cselekvés kialakítása
- pozitív érzelmi kötődés alakítása
- közvetlen természeti és társadalmi környezetünk cselekvésen alapuló felfedezése, megismerése, zöld jeles napok megünneplése

- széleskörű érzékszervi tapasztalaton alapuló megismerés
- szenzitív és dramatikus környezeti játékok hangsúlyos alkalmazása
- természetes alapanyagú eszközök használata, egységes környezetesztétika megteremtése
- munkajellegű tevékenységek kiemelése, idény és igény szerinti munkavégzés
- kisállat és növénygondozás
- környezeti jeles napok csoportonkénti és óvodai megünneplése
- egészséges életmód és életvitel szokásainak alakítása
- módszertani kultúránk fejlesztése
- a környezet formái, mennyiségi, téri jellemzői, ok-okozati viszonyok felismertetése
- halmazok összemérése, elemek párosítása
- fedezzék fel a rész-egész viszonyát
- logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása
- a közlekedés szabályainak megismertetése, betartatása
- tudatos vásárlói szokások alakítása
- önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlődésének elősegítése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- falunk kulturális értékeinek, hagyományainak megismertetése
- a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása
- a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása a beszéd és mondatalkotás aktivizálása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és családjáról
- ismeri az évszakok nevét és jellemzőiket, megkülönbözteti a napszakokat
- ismeri a környezetében gyakran látott növényeket, állatokat, a fejlődésükhöz szükséges feltételeket
- ismeri a házi állatokat, vadállatokat, azok hasznát, gondozását, védelmét
- ismeri a színeket, azok sötétebb és világosabb árnyalatát
- tárgyakat, jelenségeket, külső jegyeik rendeltetésük szerint összehasonlít
- képes jól ismert tulajdonság szerint válogatás folytatására, rendezés kiegészítésére, sorba rendezésére
- tízig számol, 10-es számkörben jól tájékozódik, tő-, és sorszámneveket helyesen használ

- összehasonlít nagyság, forma, szín, mennyiség szerint és attól különbözőt létrehoz vagy egyenlővé tesz
- logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelelnek
- képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb
- ismeri az irányokat és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent
- helyesen használja a névutókat
- alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög
- képes részekből egészet kirakni
- elsajátítja azokat a magatartási formákat, szokásokat, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek

7. Munka jellegű tevékenységek

"Hallom és elfelejtem, látom és emlékezem, csinálom és megértem"

kínai közmondás

A néphagyományőrző életmód tevékenységei gazdagítják a gyerek cselekvési lehetőségeit. A természet közelségben a természetes anyagok használata során, a rendszeresen visszatérő munkálatok ráébresztik a gyereket, hogy az emberi élet velejárója egy-egy adott cselekvéssor. A gyerek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőtt munkacselekvéseket játékában utánozza.

A hiányzó eszköz nem akadály, ezen a mássá változtatás vágya átrepíti, a cselekvésben mindenáron ki akarja magát próbálni. A gyerek a gyerekméretű, valóság-hű eszközökkel is "mintha" cselekvést végez, játszik. Ez a fajta cselekvés, ha rendszerességgel tér vissza, és az egyén, a környezet, a közösség javát szolgálja, munkajellegű tevékenységgé válik. Mozgatója a gyerek aktivitási vágya és a felnőtt megerősítő, dicsérő értékelése.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység.

A munka nem csak a gyermekekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Cél:

- * A munka iránti tisztelet megalapozása, eredményének megbecsülése
- * A gyerek sajátítsa el azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek a társas együttélés fenntartását szolgálják.
- * A munka jellegű tevékenységek a cselekvő tanulással kapcsolatban álljanak.
- * A hagyományőrző tevékenységek gyakorlásán keresztül a munkajellegű tevékenységek megszerettetése.

A munkajellegű tevékenységek feladata

- A munkaerkölcs, felelősségérzet alapozása, kitartásra nevelés: a gyereket eljuttatni a célirányos kötelezettségvállalás befejező mozzanatáig.
- A gyermeki kipróbálási vágy sokrétű kielégítése, kezdeményező készségének formálása.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása.
- Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása.
- Konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.
- A nemek társadalmi egyenlőtlenségének elősegítése oly módon, hogy valamennyi munkajellegű tevékenységet a lányok és a fiúk egyaránt gyakorolják.

Az óvodapedagógussal kialakult érzelmi kapcsolat a megerősítés motivációja ösztönzi a gyermeket a munkajellegű tevékenységek céltudatos végzésére.

Munkajellegű tevékenységek:

- Önkiszolgálás
- Alkalomszerű munkák
- Közösségért végzett munka
- Környezettudatos viselkedés megalapozása

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása.
- A munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

Óvodapedagógusi feladatok

- Tudatos pedagógiai szervezés.
- Gyermekkel való együttműködés.
- Nyugodt, bizalomra alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Megfelelő eszközök (célszerűség, biztonság) és azok hozzáférhetőségének biztosítása.
- A munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése.
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.
- Növények gondozásának megismertetése, alkalmazására motiválás: öntözés, leveleinek permetezése, átültetés, szaporítás, csíráztatás, hajtás.
- Állatokról való gondoskodás megismertetése, alakítása: etetés, tisztántartás, gondoskodás a megfelelő életfeltételekről.
- Munkavégzéshez szükséges attitűdök és készségek, képesség tulajdonságok alakítása (önállóság, kitartás, felelősség, céltudatosság, önérvényesítés).
- Közösségi kapcsolatok, kötelességteljesítés alakítása.
- Saját és mások elismerésére nevelés.
- A munkavégzés értékelése folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő hatású alkalmazása.
- A munkajellegű tevékenységek eredményének tudatosítása.
- Tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák gyakorlása (udvariasság, cselekvésre szólítás, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései).
- Munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek mondatba foglalása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A testpolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzi.
- Étkezés alkalmával helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát.
- Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.
- Pontosan megérti mit várunk tőle és azt önállóan teljesíti.
- Bonyolultabb feladatot is örömmel végez el és annak szervezésében is önálló.
- Tudja gondozni, óvni a környezetében lévő növényeket, állatokat.
- Legyen igénye az eszközök megóvására, vigyázzon saját testi épségére.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Tervezőmunkánkban, tevékenységi terveinkben a projektpedagógia módszerét alkalmazzuk.

A nevelési koncepciónkból fakad, hogy a program gyakorlatában a tanulás nem önálló tevékenységformaként jelenik meg. A gyermek, játékba ágyazott, változatos tevékenységek gyakorlása során tanul. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus az egyes gyermek tanulási képességeinek alakulását követi és segíti.

Az óvodai életben a tanulás tevékenységekben, az óvodai élet összetett tevékenységrendszerében jön létre. Pedagógiai terveink a célokat tartalmazzák, melyek összhangban vannak az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és helyi óvodai programunkkal. Programunk a hagyományos tevékenységformákat a hagyományőrzésből, a természetvédelemből, a családokkal való együttműködésből fakadó tevékenységekkel gazdagítja.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, fejlesztése, ahol az óvodapedagógus módszerei a tanulás eredményességét segítik.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, cselekvésen keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket éljen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A nevelési folyamat egésze, valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán módon tanuljon a gyermek.

Tanulás = tevékenykedés, cselekvés, folyamat.

Cél:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, attitűdök erősítése. Olyan jártasságok, készségek, képességek kialakítása, melyek hozzásegítenek az akarati, érzelmi tulajdonságok kialakulásához, elősegítik a fogalmi gondolkodást.
- Tudásgyarapítás.

A korszerű óvodai tanulás jellemzői:

- épít a gyermeki kíváncsiságra, szükségletekre, célokra,
- „felhasználja” az aktivitását, felkelti és fenntartja érdeklődését,
- értékeli, veszi a kreatív megoldásokat,
- a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit teremti meg,
- egyénhez mértén értékkel,
- örömteliséget biztosít,
- felhasználja a meglévő ismereteket, megismeri a gyerekek más forrásból szerzett tudását, tapasztalatait, épít rájuk, a téves ismerteket, helytelen szokásokat tapintatosan javítja.
- egyformán tartja jelentősnek a különböző képességeket, készségeket és a meglévő tudást,
- folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot.

Ez így, együtt biztosítja egyaránt az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését, a differenciálást (inklúziót), magát az érzelmi légkört (ami az óvodás gyerek alapigénye), a játék elsődlegességét (ami alaptevékenység ebben az életkorban), valamint az együttműködő, felelősséget vállaló, óvodai normákat (szokásokat), erkölcsiséget figyelembe vevő légkört.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- játékos, a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, fejlődését. Pozitív megerősítéssel további erőfeszítésre ösztönzi a gyereket.

Projektterveinek megvalósulását folyamatosan elemzi, számba veszi az elért eredményeket, hiányosságokat a későbbi felhasználásra vonatkozóan.

Óvodapedagógusi feladatok

- Tanulást támogató tárgyi környezet (értékes, fejlesztő hatású, minőségi, esztétikus, gyermekeknek megfelelő eszközök) megteremtése az elmélyült tevékenységekhez a gyerekek bevonásával.
- A gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire való építés.
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosításával érdeklődésük felkeltése és fenntartása az önálló tapasztalatszerzésre, a megtanulás, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezésére, IKT eszközök alkalmazásában rejlő lehetőségek felhasználása
- A tevékenységi formák elérendő fejlettségi szintjének ismerete csoportjára valamint az óvoda befejezésére vonatkozóan, feladatait ez alapján határozza meg.
- A tevékenységeket a céloknak megfelelően szervezi.
- A gyermekek aktuális pszichés, fizikai állapotának figyelembe vétele, előzetes tervek ennek megfelelő módosítása, egyéni szükségletek, igények kielégítése.
- Motiválás a gyermeki érzelmek bátor kinyilvánítására a közös együttlétben.
- Spontán helyzetek kihasználásával feltételek teremtése a játékos tapasztalatszerzésre.
- Egyéni tapasztalatszerzést, feldolgozást segítő módszerek alkalmazása.

- Komplexitás alkalmazása, a tevékenységi területek közötti kapcsolódási lehetőségek kihasználása.
- Nyugodt, bizalom teli légkör kialakítása.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermeki személyiség kibontakozásának segítése, hibázás esetén a javítás lehetőségének megadása, segítség.
- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek kínálása.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű segítség biztosítása.
- A gyermekek meglévő tapasztalatainak, ismereteinek újabb tapasztalatokkal és ismeretekkel való bővítése.
- Óvodai tevékenységek során olyan minta adása, ami kedvezően befolyásolja a gyermekek magatartását.
- Az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási-tanítási módszerekkel a gyermeki személyiség fejlesztése.
- Minden gyermek önmaga lehetőségeihez mért fejlesztése.
- Differenciált fejlesztés biztosítása (tehetséggondozás, SNI, BTMN).
- Fejlődésük nyomon követés a fejlődési naplóban.
- Változatos mondatszerkesztéssel, a beszélő környezet tiszta, szép kiejtésével példamutatás a követendő beszédre.
- Szokások alakítása utánzásos minta-és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar, magatartásbeli probléma időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- észlelése egyre pontosabb, valóság húbb
- képes figyelemösszpontosításra (30-35 perc)
- képzeleti működése a valósághoz közelít
- emlékezetét a reproductivitás jellemzi
- alkalmazza a tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés során megismert új fogalmakat, az analízis-szintézis műveleteit, problémahelyzetekben a megismerési folyamatokat
- aktívan részt vesz a probléma és feladatmegoldó helyzetekben, sikeres megoldásra törekszik
- beépíti szókincsébe a tanulás során megismert nyelvi fordulatokat
- alkalmazza a megismert nyelvi kifejezések eszközeit
- élményeit összefüggően elmondja, gondolatait mások számára érthetően kifejezi

- beszédfigyelme kialakult
- képes kooperálni és kitartóan tevékenykedni
- következtetéseket von le, ítéleteket, állításokat alkot
- a cselekvő gondolkodástól eljut az alakuló fogalmi gondolkodásig.

VI. Óvodai ünnepek, hagyományok

A néphagyományőrzés erősíti az óvodai élet hagyományait, és a népszokásörző és a természetóvó jeles napokkal gazdagítja azt. Egy-egy eseményt mindig izgalmas készülődés előz meg. Ez az ünnepre hangoló örömteli közös tevékenykedés a gyerekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol.

Az ünnepek a hagyományok ápolása szempontjából rendkívül fontosak az óvodában, jelentős alkalmak gyermekeink és óvodánk életében. Megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák gyermekeink közösséghez tartozását. Közel hozzák a szűkebb és tágabb környezet eseményeit.

Ünnepeinket úgy tervezzük, hogy emelkedjenek ki mindennapi életünkből, de előzményei és emlékei illeszkedjenek gyermekeink természetes életmenetébe.

Nevelési folyamatunk alapritmusát az évszakok változása adja meg. Ezeket a hétköznapi és az ünnepek tagolják. A „holnap öröme” a csoport elé állított távlat, a közös tevékenység gyermekeink fejlődésének serkentője.

A rendszeresen ismétlődő tevékenységek közül némelyik hagyománnyá válhat.

A távlatok és a hagyományok rendszeréből kiemelkednek az időről-időre visszatérő, sajátos keretek között lezajló közösségi események: az ünnepek.

Célunk:

- maradandó élményhez juttatni a gyermekeket
- az ünnep hangulatához közel álló mesékkel, történetekkel, vidámságot, mosolyt csalogatni a gyermekek arcára, elmélyíteni, gazdagítani a gyermekek ünnepről alkotott képzeit.
- Az évek során kialakult, megszilárdult szokásmódokkal erősítjük az összetartozás érzését és a szülőföldhöz való kötődést.

A mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei:

- *Az óvodába lépés napja.*
- *Névnap, Születésnap:* a gyermek középpontba kerül, társai ráfigyelnek, vele törődnek, őt ünneplik. Csoporton belül ünnepeljük a gyermekeket. Dallal, verssel, apró kis ajándékkal kedveskedünk az ünnepeltnak. Ők viszonzásul finomsággal viszonozzák figyelmességünket.
- *Nőnap:* A fiúk ajándékot készítenek, azzal kedveskednek a közös köszöntésen a kislányoknak, akik finomságokkal viszonozzák figyelmességüket.
- *Anyák napja:* a gyermekek nagy lelkesedéssel, erős érzelmi aktivitással készülnek édesanyjuk köszöntésére. Már napokkal előbb verseket, dalokat tanulnak, süteményt sütnek megvendégelésükre. Saját maguk által barkácsolt apró ajándéktárgyakkal lepik meg őket. Az ünnepnap akkor teljesedik ki, mikor az ajándékkészítés, vendégvárásra készülődés után a gyermek újraéli az anyából sugárzó biztonságot, a bensőséges, „anya ölében ülés” által.
- *Gyermeknap:* Május közepén családi délelőttöt szervezünk. Amíg néhány szorgos szülő és nagyfi megfőzi a paprikás krumplit, addig az óvodaudvaron vidám vetélkedők, versenyek, erőpróbák keretében versenyeznek, játszanak a családok. A legügyesebb családok jutalomban részesülnek. Minden évben más- más érdekes meglepetés műsort is kitalálunk, hogy még emlékezetesebb legyen ez a nap.
- *Évzáró, ballagás:* ahol az év folyamán tanul mondókákat, verseket, énekeket, dalos játékokat mutatják be. Az iskolába indulók ünnepi búcsúzó műsorral, tarisznyával a vállukon köszönnek el az óvodától, az óvoda dolgozóitól és az itt maradótól a Művelődési Ház színpadán.
- *Tanévnyitó az iskolában:* Minden évben az iskolai tanévnyitóra versekkel készülnek a leendő 1. osztályos óvodásaink, így üdvözlük leendő pedagógusaikat, diáktársaikat.

Óvodai életünk hagyományos ünnepei:

- *Mikulás /Mikulás* a délelőtt folyamán ajándékkal teli zsákkal érkezik. A gyerekek csoportonként egy-egy dallal és verssel köszöntik. A Mikulás cserébe mindenkinek mond néhány kedves szót, és átadja ajándékát óvodás és leendő óvodás vendég kisgyerekek egyaránt.
- *Karácsony /* az egész óvoda ünneplőbe öltözik. Reggel halk zeneszó, karácsonyfa várja az érkezőket. Tízórai után meggyújtjuk az adventi koszorú negyedik gyertyáját, s kezdetét veszi az ünnep. A kicsik énekelnek, verselnek, a nagyobbak óvodás társaiknak, az óvoda

dolgozóinak, s a meghívott vendégeknek betlehemest vagy karácsonyi mesét, történetet adnak elő. A műsor végén újra a karácsonyfa köré gyűlünk, hiszen akkorra az angyalok ajándékot rejtenek alá. Kezdődhet az önfeledt játék!

Nemzeti ünnepünk:

- Március 15.

Vonulós, zászlós játékaik, a közös éneklés, minden gyermek számára mély élményt nyújt. Az ünneplést csákhajtogatás és zászlókészítés előzi meg.

Időszakos ünnepeink:

- Egészség hete,
- Pirisi László Emlék Sportnap,
- Majális / Az óvoda gyermekei reggel krepp papírszalagokkal díszítik az óvoda udvarán álló fát. A feldíszített fát tízóraik után körbejárjuk tavaszi dalokat énekelve, dalos játékokkal játszva, majd az udvaron, folytatódik a közös játék./

Zöld jeles napok a környezeti nevelésben:

- Autómentes világnap /szept. 22./,
- Takarítási világnap /szept. 23./,
- Állatok világnapja /okt. 04./,
- Víz világnapja /márc. 22./,
- Föld napja /ápr. 22./,
- Madarak fák napja /máj. 10./

Rendezvényeink:

- Magyar népmese napja
- Őszi hét
- Papírgyűjtés- ősszel, tavasszal
- Tél búcsúztató
- Családi nap
- Szülők fóruma
- Szakmai napok, fórumok
- Falu nap

Jeles napjaink, néphagyományokhoz fűződő ünnepeink, népszokások:

- Szeptember 01. Egyed napja: szőlőérés ideje, csöszök mentek ki őrizni a szőlőt a tolvajoktól és a madaraktól
- Szüreti mulatság: Szeptember második felében egy délelőtt kerül sor erre a vidám mulatozásra az óvoda udvarán. Szülők által behozott, madzagra felkötözött, az oviudvar nagy fái között lógó szőlőfürtök reggel óta hívogatóan várják a gyermekeket. Közös táncsal, majd szőlőcsipegetéssel folytatódik a délelőtt. A mustot apukák készítik, és sós ropogtatni való kíséretében, melyet szintén a szülőktől kapunk megkóstoljuk, elfogyasztjuk.
- Szeptember 29. Szent Mihály nap: pásztorünnep /állatok behajtása téli szálláshelyükre/ vásárok, búcsúk tartása / vásáros játékok, barkácsolás őszi terményekből/
- November 01.-02. Mindenszentek, Halottak napja: a halottakra való emlékezés napja, gyertyagyújtás, koszorúkészítés
- November 11. Márton napja: a termény betakarítás záróünnep, lakomák rendezése, tömött liba levágása, időjósok. Lámpás felvonulás a Templomhoz, libazsíros kenyér, lilahagyma, forró tea, sütötök lakoma az óvoda udvarán.
- / November 25. Katalin napja: Katalin ágrügyeztetés, időjósok, téli munkák ideje, /szövés, fonás/ népi játékok készítése
- November 30. András napja: a disznóölések kezdete, disznóölésekhez kapcsolódó köszöntők, adománygyűjtő kántálások, férjjósló szokások
- December 06. Miklós napja: mikulás napi szokások, ajándékozás, időjósok, téli örömök
- December 13. Luca napja: A Luca napi búzaültetés is programunk. Minden gyermek ültet magának és családjának egy-egy tejfölös pohárba. Naponta megnézzük, lelkesen gondozzuk, mikor kifejlődött becsomagoljuk, s a karácsonyi ünnepség napján hazavisszük.
Mézeskalácssütés: Közkedvelt tevékenységeink egyike. A gyermekek lázas izgalommal szagatják az általuk legszebbnek tartott formát, majd lelkesedésüket a díszítésben bontakoztatják ki igazán.
- Adventi készülődés, /karácsony előtti négy hét/, Adventi koszorúkészítés, Adventi gyertyagyújtás, Karácsony december 24-25.: betlehemezés, mézeskalács készítés, karácsonyfadíszek készítése, karácsonyfa állítás, karácsonyi ajándékozás, karácsonyi kántálások, jókívánások
- Január 01. Újév napja: újévi jókívánások, köszöntők, rigmusok

- Január 06. Vízkereszt napja: karácsonyi ünnepkör zárása, karácsonyfa szétszedése, háromkirályok –járás, időjósok
- Február: farsangi szokások: jelmezes álarcos alakoskodások, állat alakoskodások, táncmulatságok, farsangi köszöntők, viaskodó, versengő, ügyességi játékok, télűző vigasságok
- Március 12. Gergely napja: Gergely-járás, nagycsoportban iskolalátogatás ideje
- Március 18-19-21. Sándor, József, Benedek: tavasz kezdete, tavaszköszöntők, időjósok
- Április 01. bolondságok, tréfák, viccelődések napja
- Húsvéti ünnepkör, április hónap: barkaág gyűjtés, tojásfestés, locsolkodás.
- Pünkösd: Húsvétot követő ötvenedik napon kezdődik, pünkösd dalok, játékok választása.

Összegzés

A gyerek pozitív szocializálódását derűs, vidám felnőttek segítik. A nevelés eszközeit tudatosan gazdagítjuk a hagyományápolás érzelemfokozó eszközeivel. A családok bevonása, a közös készülődések fokozzák a gyerek örömeit. A hagyományápolásból fakadó együttélés egy olyan biztonságérzetet sugárzó légkört teremt, amely védelmet nyújt, és alapul szolgál a gyerek teljes kibontakoztatásához.

VII. Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása

A különleges bánásmód szükségességének felismerése, hátrányos helyzetű gyermekek óvodai fejlesztése.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek típusai:

Tanulási problémákkal küzdő gyermekek

Tanulási nehézséggel küzdők (lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok)

Tanulási zavarral küzdők (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba)

Magatartászavarok miatt problémás gyermekek

- *Visszahúzó* (regresszív) és depresszív viselkedésű (félénk, csendes, visszahúzó stb.)
Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott, differenciált egyéni munka, motiválás stb.

- *Ellenséges* (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív stb.)

Inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadást.

Ezeknek a gyermekeknek eredményes nevelésük-oktatásuk érdekében a szokásostól eltérő nagyobb mértékű pedagógiai segítséget kell nyújtanunk. A sajátos nevelési igényű gyermekek, pedagógiai ellátása óvodáinkban, ép társaikkal együtt integrált keretek között történik.

Nevelőtestületünk felvállalta a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd-vagy más területen sérült gyermekek, valamint a tanulási problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő gyermekek integrált nevelését.

Tudjuk, hogy minden gyermek egyszeri megismételhetetlen személyiség, más-más érési ütemmel, vérmérséklettel és szülői mintával érkezik hozzánk.

Fontos, hogy a gyermeket olyannak tudjuk elfogadni amilyen. Egyéniségükhöz alkalmazkodva kell őket segíteni helyük, szerepük megtalálásában, az iskolában való sikeres tanulás feltételeit megalapozni, kialakítani.

Cél:

- A másság elfogadtatása, mind a gyermeknél, mind a felnőtteknél.
- Személyre szabott nevelés által az esélyegyenlőséget megteremtő, speciális nevelési szükséglet biztosítása minden olyan gyermeknél, akinek szüksége van rá.

Feladat

- Elfogadó, szeretetteljes légkörben a gyerekek minél teljesebb megismerése.
- Egyéni, nevelési, fejlesztési terv alapján biztosítani a gyermekek testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődését, segíteni a közösségbe való beilleszkedésüket.
- Közvetlen kapcsolattartás a szülőkkel (őszinte, mindennapos), szakemberekkel (orvos, pszichológus, logopédus stb.).
- A gyermek iránti elvárást a speciális nevelési igény jellege, súlyosságának mértéke határozza meg.
- Terhelhetőségét biológiai állapota határozza meg. Egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet. Kiemelt feladatot jelent ennek felismerése, gondozása.

- Törekedni kell arra, hogy a nem vagy kevésbé jól működő funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai- orvosi- pszichológiai komplex vizsgálat javaslatára, előírásaira kell építeni.
- A fejlesztő terápiák az intézmény programjának tartalmi elemeivé válnak.

Sikerkritérium

Nevelés hatására a speciális nevelési igényű gyermekeknél is alakuljon ki az alkalmazkodó készségnek, akaraterőnek, önállóságra való törekvésnek a számukra is elérhető szintje

VIII. Tehetséggondozás

Óvodánkban integráltan, inkluzív nevelési módszerekkel, szakemberek bevonásával foglalkozunk a különleges gondozást igénylő gyermekekkel. A nevelés, a fejlesztés és egyéb tevékenykedtetés (játék, munka, tanulás) együtt történik az egészségesen fejlődő gyermekekkel.

A gyermekek nevelése során foglalkozunk a különleges képességű gyermekek felismerésével, fejlesztésével is.

Célunk: a felismerés és az önbizalom erősítése, a bemutatással, a megmutatással, érzelmekre építünk.

Vannak olyan gyermekek, akik szeretnek szerepelni, sőt különleges képességeiket meg is mutatják. Ez történik a mesenapon. Ezen a napon az óvodások mesélik el az általuk megtanult meséket. A mese nemcsak szórakozást nyújt a gyermeknek, hanem fejleszti önismeretét, és elősegíti személyiségének fejlődését.

Ugyanilyen kedves program az ovigaléria, melyen a vizualitás érvényesül a spontán alkotókedvre épülve. Mesékről rajzolnak a gyerekek különbözőképpen. Ez egyfajta belső érzékelés megértése és kifejezése az irodalmi műről. Ezek a belső képek azok, amelyek egyéni, egyedi vonást tartalmaznak és szubjektívan kerülnek kifejezésre.

IX. Sajátos nevelési igényű gyermekek

Sajátos Nevelési Igényű gyerekek, azok a gyerekek, akik a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgrafia, dyskalkulia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitás zavar).

Az integrációs nevelés a gyerekek számára lehetőséget ad az egymással való kommunikációra, egymás megismerésére és elfogadására. Az a kisgyerek, aki már az óvodában megéli, hogy egyik társa halláskészüléket, másik szemüveget visel, nehezebben jár, nehezen formálja a hangokat, természetesen fog viszonyulni később, felnőttként is a mássághoz.

Feltétele

A sérült gyerekek számára eredményeiket értékelő, másságukat elfogadó, fejlődésüket elősegítő, környezetet alakítunk ki.

A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztését megfelelő képzettségű szakember (gyógypedagógus) látja el, aki együttműködik az intézmény pedagógusaival.

Olyan speciális eszköztárt biztosítunk, mely a gyerekek fejlődését pozitív irányba segíti.

Lehetővé tesszük a környezet pontosabb észlelését és gazdagabb motoros megtapasztaltatását.

A gyerekek fejlettségének és életkorának megfelelő hatékonyabb tevékenységeket, tanulási formákat biztosítunk.

Olyan környezetet alakítunk ki, melyben a tolerancia, a másság elfogadása érvényesül.

A gyerekek adottságait, képességeit, figyelembe véve törekszünk az egyéni bánásmód és az optimális fejlődés lehetőségének biztosítására.

A nagymozgás fejlesztéséhez szükséges eszközöket (mászóka, stb.) biztosítjuk a gyerekek számára.

A finommotorika fejlesztéséhez szükséges eszközöket (gyurma, gyöngyök, papírok, olló, stb.) valamint az észlelés pontosabb működését segítő (látott, hallott, tapintott, mozgásos, stb.) fejlesztő játékokat biztosítunk a napi tevékenységek folyamán.

Biztosítjuk a mozgásos tevékenységekhez szükséges helyet és eszközöket a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Célja:

Olyan sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése, akik a szakértői vélemény alapján a többi gyerekekkel együtt nevelhetők.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján, az integrált nevelés során a sérült illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb, folyamatosan biztosított speciális fejlesztése mellett a gyerekek életminőségének javítása, beilleszkedésük segítése.

Feladata:

- Fontos, hogy a gyerekek és a környezetük megszokják, hogy a sajátos nevelési igényű gyerekek igénye, kötelessége és lehetősége is ugyanaz, mint a társaik többi tagjának.
- Olyan személyes példaadás biztosítása, melynek hatására a gyerekek toleranciát tanulnak, elfogadják társuk többiekétől eltérő tulajdonságát.
- A szakszolgálat felméréseinek eredményeire alapozva, egyénre szabott fejlesztési terv kidolgozása, a fejlődési naplóban történő rögzítése.
- Sajátos nevelési igényű gyerekek integrált neveléséhez, az integráció sikerességéhez bizonyos fokú szegregációt biztosítunk. A szegregáció a sérült gyerekek egyéni fejlesztését, megsegítését szolgálja a megfelelő szakember segítségével.

Tartalma

A testséma alakulásának, a testrészek differenciált megismerésének elősegítése, a testrészekkel végzett mozgásokon keresztül. Értelemfejlesztő szabályjátékok, társasjátékok, kártyajátékok, logikai játékok szervezése, a részképesség zavarok enyhítése érdekében. Megteremtjük a lehetőségét a közvetlen ismeret- és tapasztalatszerzésnek.

Kialakítjuk a pozitív érzelmi viszonyt a probléma helyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozásához.

Szabályjátékok segítségével alakítjuk a feladattudatot, feladattartást, szabálykövetést.

Biztosítjuk a nagyméretű tükröt a testséma, a testfogalom, önmaga felismerése, és az oldaliság alakításához.

Egyéni fejlesztés:

a fejlesztő szakember (gyógypedagógus, logopédus) külön helyiségben foglalkozik a gyerekekkel, főként, amikor a gyerekek nem képesek kis csoportokban sem együtt dolgozni társaikkal, figyelmük nagyon csapongó, fejlődési ütemük nagyon eltérő. Az egyéni fejlesztés fejlesztési terv alapján azokra a funkciókra, képességekre terjed ki, amelyek elmaradást vagy zavart mutatnak.

Mikrocsoportos fejlesztés:

a fejlesztő szakember 2-3 hasonló problémákkal küzdő gyerekekkel foglalkozik. Ebben a tevékenységformában már a gyerekek képesek együtt dolgozni, figyelmesek egymás iránt, örülnek egymás sikereinek.

Fejlesztés az óvodai csoportban:

a fejlesztést végző óvónő gyógypedagógussal együttműködve, azok útmutatásai alapján-fejlődést elősegítő játékos módszerek alkalmazásával végzi munkáját.

Fejlesztés otthon:

fejlesztés fontos részét képezi a szülőkkel való együttműködés. Fel kell tárnunk a szülők előtt a gyerekek állapotát, minden kérdésükre őszintén válaszolunk. Éreztetjük a szülőkkel, hogy a gyerekek optimális fejlődésük érdekében nekik is van tennivalójuk, ötletekkel segítjük az otthoni fejlesztést.

A fejlesztés során arra törekszünk, hogy olyan készségek és képességek (teljesítmény igénye, nagyobb kitartás, jó beszédképesség, problémaérzékenység, stb.) alakuljanak ki, amelyek az iskolai beváláshoz szükségesek.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- a fogvatékosság típusának és mértékének figyelembevételével önmagához képest fejlődjön
- a sérülés arányában legyen alkalmazkodó képes
- törekedjen önállóságra, együttműködésre
- legyen képes önmagát elfogadó beilleszkedésre
- személyisége oly mértékben fejlődjön, hogy képes legyen az iskolai élet megkezdésére

X. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Az óvodába járó hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az óvoda kötelessége.

1. Az óvodai nevelés meghatározó jelentőségű:

- az idegrendszer fejlesztésében,
- a készségek, képességek alakításában,
- a személyiségfejlesztésben,
- a szocializáció alakításában,

- a tanulási képesség magalapozásában, melyek az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentességének zálogai.

Tudatos óvodapedagógiai tevékenység szükséges a hátrányok csökkentéséhez, az adott problémák korrekciójához, esetleges prevenciójához, mely az óvodavezető, az óvodapedagógusok és a teljes alkalmazotti kör kötelessége és felelőssége.

2. Célok, alapelvek, sikerkritériumok

- Intézményen belüli szegregációmentesség biztosítása
- Egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése
- Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása
- Esélyteremtés, hátránykompenzáció:
 - Beiratkozásnál,
 - A gyermekek egyéni fejlesztésében
 - Az ismeretek átadásában
 - Az óvodai programok szervezésében
 - Az iskolába lépés előkészítésében
 - Humán erőforrás-fejlesztés során
 - Szakmai továbbképzések irányultságában
- A partnerközpontú működés elmélyítése
- Család-óvoda kapcsolat erősítése
- Az óvoda-iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósítása
- Az óvoda és a fenntartó közötti kétirányú információ-áramlás megteremtése, biztosítása
- Integrált nevelés feltételeinek biztosítása

3. Inkluzív pedagógia megismerése, megvalósítása

- * Projekt alapú óvodai nevelés megvalósítása
- * Gyermekvédelmi feladatok maradéktalan ellátása
- * Szakmai ismeretek folyamatos bővítése

Sikerkritériumok

Rövidtávon (1 év):

- Hatékony gyermek-, és ifjúságvédelmi tevékenység
- A HH, HHH és SNI gyermekek problémái megfelelően kezeltek, érzelmi biztonságban történő nevelés-fejlesztés
- A gyermekek szívesen járnak óvodába
- Zökkenőmentes óvodai beilleszkedés

Középtávon (2-3 év):

- Az óvoda hatékonyan segíti a szociális hátrányok csökkentését
- A gyermeki, szülői sikeresség fokozódik
- A kapcsolattartás, párbeszéd folyamatos
- Minden gyermek az egyéni szükségletének megfelelő nevelést, ellátást és juttatást kapja
- Egészséges környezetben megvalósuló nevelés-fejlesztés, intézményi működés
- Innovációt felvállaló nevelőtestület
- Óvodapedagógusi, szülői, gyermeki elfogadó légkörben történő óvodai nevelés

Hosszú távon (3-4 év):

- Óvoda-iskola átmenet zökkenőmentes
- Gyermeki jogok maradéktalanul érvényesülnek
- HH, HHH és SNI gyermekek óvodai hiányzása csökken, javul beiskolázási arányuk
- A gyermekek továbbhaladása a következő iskolafokra biztosítottá válik
- A sajátos nevelési igényű gyermekek normál tantervű iskolába kerülnek.

XI. Egészségvédelmi program

Egészségvédelem, edzettség

E feladatok közé soroljuk:

- a baleset megelőzését,
- higiénés szabályok betartatását,
- fertőző betegségek, egyéb rendellenességek megelőzését,
- pszicho-higiénés egészségvédelmet és a
- váratlan helyzetekre való felkészülést.

A baleset megelőzés elvei:

- * ép, jó minőségű és anyagú eszközök használata,
- * gyakori felülvizsgálatok, javítás,
- * állandó felügyelet,
- * a talaj, közlekedő utak tisztántartása,
- * nagyméretű eszközök rögzítése,
- * ruházat ellenőrzése,
- * baleset megelőzés szabályainak betartása,
- * eszközök idény jellegű használata.

Higiénés szabályok kialakítása, betartatása:

- * WC papír megfelelő használata, / főleg lányoknál /
- * WC -n egy gyermek legyen egyszerre,
- * folyékony szappannal való kézmosás,
- * mozgás foglalkozás utáni mosakodás
- * körömkéfe igénybevétele szennyező tevékenység után,
- * saját fésű, fogmosó felszerelés használata,
- * megfelelő orrfűvési technika elsajátíttatása,
- * a szülő ösztönzése tiszta, megfelelő méretű ruházat biztosítására,
- * váltóruha biztosítása
- * a haj rendszeres gondozása,
- * megfelelő tisztaságú ivóvíz biztosítása,
- * a textíliák szükség szerinti cseréje

Fertőzések, egyszerűbb rendellenességek megelőzése:

- a szezonális fertőző betegségekre való felkészülés: szellőztetés, fertőtlenítés,
- zsebkendő beszerzése,
- egyéni eszközök biztosítása,
- beteg gyermek elkülönítése,
- a szülők értesítése

Pszicho-higiénés egészségvédelem:

Nagyon fontos feladat, hiszen a lelki eredetű problémák negatívan hatnak a fizikai állapotra.

Mit tehetünk ennek érdekében?

- * tartózkodunk a megszegyenítéstől, / pl.: bepisilés /
- * lehetőség szerint alvásidőben, WC használatakor, megteremtjük a nyugalmat, csendet, az intimitást,
- * nem siettetjük a gyermeket alapvető tevékenységeiben,
- * relaxációs gyakorlatokat végzünk,
- * nem terheljük túl gyermekeinket,
- * meghallgatjuk a problémákat,
- * biztosítjuk a rendszerességet, e mellett a rugalmasságot,
- * igyekszünk csökkenteni a konfliktusokat,
- * nem tűrjük el a gyermekek közötti megkülönböztetést, erőszakot,
- * szükség esetén egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki,
- * megszervezzük a beszédhibás gyermekek logopédiai kezelését,
- * a kisebb fogyatékkal élő gyermekek elfogadtatása nagy hangsúlyt fektetünk.

Edzettség: erő, ügyesség, állóképesség fejlesztése

- * a feladatok fokozatos nehezítése,
- * folyamatos levegőcsere, szabad levegőn való tartózkodás,
- * tornaszerek változatos biztosítása,
- * tartásjavító gyakorlatok, foglalkozások szervezése,
- * udvari mozgásos játékok biztosítása.

Váratlan helyzetekre való felkészülés

Mai életünkben gyermekeinkre sok veszély leselkedik. Ezek megismertetése már óvodáskorban szükséges.

Ilyenek:

- az idegenek jelenléte,
- az elszökés veszélye,
- a gyermek elvesztése.

A csoportszoba berendezését körültekintően válogatjuk meg. A bútorok megfelelnek a gyermekek méreteinek. Színharmóniát igyekszünk teremteni a dekorációban. Lehetőség szerint kiküszöböljük az allergén anyagokat. (virágpor por, madártoll).

A balesetveszély elkerülése érdekében éles, sarkos tárgyakat nem helyezünk el a csoportszobában. Sötétítőfüggönnyel, napvédővel védjük gyermekeinket a tűző nap káros hatásaitól. A dekorációkat szemmagasságban helyezzük el. A természetes fényt igénylő tevékenységeket az ablak mellé tervezzük.

Mellék helyiségek:

A mosdóban figyelünk a padló csúszásmentességére. Folyamatosan fertőtlenítjük a WC-t, mosdót, a gyermekek eszközeit. A WC-ket az intimitás érdekében függönyökkel választjuk el.

A tisztítószeret biztonságos, zárt helyen tároljuk.

Öltöző

Minden gyermeknek külön szekrényt biztosítunk ruháik tárolására. A gyermekek jele, neve jól láthatóan, esztétikusan van elhelyezve az öltözőszekrényen.

Udvar

Eszközeink megfelelnek az európai uniós normáknak. Folyamatosan ápoljuk, szükség szerint javítjuk azokat. Az udvaron mindig biztosítunk megfelelő számú felnőtt felügyeletet.

A homokozót két évente felújítjuk, a homokot évente fertőtlenítjük, lehetőség szerint a homokot két évente cseréljük. Tavasztól-őszig a dajka naponta felássza, locsolja.

Az udvar területei: betonos és füves, árnyékos és napos részek.

A szülők figyelmét felhívjuk a megfelelő ruházat biztosítására.

A kerti munka eszközei gyermekméretűek, külön zárható helyen vannak elhelyezve

Az óvoda feladata az egészségvédelem terén:

- * a szűrővizsgálatok előkészítése, lebonyolítása,
- * az orvossal, védőnővel való kapcsolatalakítás éves rendjének megbeszélése
- * fogászati felvilágosító foglalkozások megszervezése,
- * iskolaérettségi vizsgálatok megszervezése,
- * egészségnevelő, pszichológiai előadások szervezése a szülők számára,
- * krónikus betegségben szenvedők fokozott gondozása,
- * viselkedési zavarokkal küzdő gyermekek egyéni foglalkozásának megszervezése,
- * A Pedagógiai Szakszolgálattal való kapcsolat megszervezése,
- * logopédiai foglalkozások biztosítása,
- * az óvoda helyiségeinek és udvarának közegészségügyi, balesetveszélyességének ellenőrzése, - a hibák elhárítása,

- * az étkezés higiénijának, minőségének ellenőrzése,
- * a fertőző megbetegedések esetén szükséges intézkedések megtétele

XII. Az óvoda kapcsolatai

A néphagyományőrző program lényegi sajátja, hogy újszerű kapcsolatrendszer alakul ki az óvodán belül, és az óvoda és a családok között. Ez a belső és külső kapcsolatrendszer a program egyik éltetője. Az óvodapedagógus együttműködést kezdeményez, folytat kollégáival, szülőkkel, segítő szakemberekkel a gyerekek fejlődése érdekében.

Nevelőtestület és a többi munkatárs

A program többször hangsúlyosan érinti az óvónői minta szerepét és utal a többi óvodai dolgozó hozzáállására is. A szemléletmód váltás hatására, a hagyományőrzés létrehozza az óvodai testület sajátos arculatát. Az óvodavezető irányítása olyan testületi légkört teremt, amely a szereteten és az elfogadáson alapul. A hagyományápoló tevékenység összekovácsolja a közösséget és igényes munkavégzésre készíti. Az együttműködés folyamatában, az egymásra figyelés és a nevelőmunkához való viszonyulás minőségi változáson megy át. Az óvodai dolgozók egy folyamat részeivé váltak, ahol mindenkinek megvan a saját szerepe. Óvodai feladataikat önállóan, az óvoda működési rendszerének megfelelően kezelik, intézik. Az óvodapedagógus nyitott a szülők, az óvodavezető, a kollégák visszajelzéseire, ezeket elemzi, majd felhasználja őket további szakmai fejlődése érdekében.

Család - Óvoda

A családban végbemenő funkcionális változások miatt az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások és családi nevelésben felmerülő hiányok kompenzálása.

Befogadás: A befogadás célja a gyermekek beilleszkedésének segítése. A későbbi közösségi életet is meghatározhatja a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes légkör.

Befogadás formái nevelési év megkezdése előtti ismerkedő szülői értekezlet és családlátogatás szülő igényeihez igazított (lehetőleg anyás) fokozatos és folyamatos beszoktatás.

A beiratkozáskor tájékoztatjuk a szülőket a befogadás folyamatáról és kérjük őket, hogy éljenek a lehetőséggel.

Családlátogatás

Az óvodapedagógus tájékozódik a család nevelési elveiről, szokásairól, megismeri a gyermeket közvetlen környezetében, ismerkedik a gyermekkel.

Szükség szerint bevonja a gyermekvédelmi felelőst is.

Szülői értekezlet

Óvodai és csoportszintű szülői értekezletet szervezünk évente 3 alkalommal, melyről jelenléti ívet és jegyzőkönyvet készítünk. Az óvodát érintő fontosabb témákról feladatokról, programokról az óvoda tart tájékoztatást. A csoportot érintő kérdéseket, nevelési elveket az óvodapedagógusok ismertetik a szülőkkel, akiknek a véleményét és javaslatát figyelembe veszik.

A szülők érdekvédelmi képviselőjét a nevelési év első szülői értekezletén választják meg, akik ellátják a koordinációt a szülők és a nevelőtestület között. Élhetnek egyetértési és véleményezési jogukkal, illetve a szülők részéről adódó kezdeményezéseket továbbítják.

Szülők Klubja, Fóruma

A szülők többségét érintő témák kötetlen jellegű megvitatása, esetmegbeszélések igény szerint szakemberek bevonásával.

Fogadóóra

Egyeztetett időpontban a család igénye szerint információk cseréje, a gyermek egyéni fejlődéséről a dokumentációk alapján.

Eseti megbeszélések:

A felmerülő problémák kezelésére.

Betekintést biztosítunk az óvoda mindennapjaiba.

Megfigyelhetik nevelési programunk megvalósításának folyamatát és tájékozódhatnak gyermekük csoportban elfoglalt helyéről.

Fenntartó – Óvoda

Cél: az óvoda szakszerű, jogszerű, a lehetőségeknek és realitásoknak megfelelő gazdaságos működtetése, amely csak a fenntartóval való folyamatos együttműködéssel valósulhat meg.

A jelenlegi nehéz pénzügyi helyzet ellenére a Képviselő Testülettel együtt felvállalják intézményünk hatékony és eredményes működtetését, melynek formái kölcsönös tájékoztatás óvodavezető beszámolója ünnepek, rendezvények szükség szerinti részvétel a képviselő-testületi, illetve Pénzügyi-oktatási bizottsági üléseken

Iskola - Óvoda

Az eddigi együttműködés is arra irányul, hogy az óvoda-iskola átmenetet megkönnyítse.

Közös programok:

- kölcsönös látogatások,
- bemutatók

- ünnepek,
- rendezvények
- a szülők, a gyerekek, az óvónők és a tanítók közötti jó kapcsolat kialakítása
- könyvtárlátogatás
- sportrendezvények
- családi napok

Pedagógiai Szakszolgálat - Óvoda

A gyermekek fejlesztésében, iskolai alkalmasságának elbírálásában az együttműködés a már kialakult formában folytatódik.

Gyermekvédelem – GYÁM- hatóság – Óvoda

Minden pedagógus kötelessége a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. (KT. 19 § (7) d) a Gyermekjóléti Szolgálattal a gyermekvédelmi felelős tart kapcsolatot, melynek segítő szervezetei Gyermekjóléti Szolgálat.

Óvoda rendőre: Ambrus Attila

Családsegítő Szolgálat GYÁM-hatóság

Egészségügyi szervek – Óvoda

A szűréseket a védőnői szolgálat székhelyén végzik.

Formái:

- alkalmankénti eszmegbeszélések,
- tájékoztató előadások szervezése,
- szülőknek tanköteles korú gyermekek részére iskola alkalmassági vizsgálat
- fogászati prevenció
- munka alkalmassági vizsgálatok (foglalkozás egészségügyi orvos)

Szakmai szervezetek – Óvoda

Segítséget nyújtanak pedagógiai munkánkban, gyakorlati és elméleti kérdésekben egyaránt. Figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, kiadványaikat.

Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük segítségüket.

- ~ Szaktanácsadói szolgálat igénybe vétele
- ~ Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottság

Közművelődési intézmények – Óvoda

- Művelődési Ház rendezvényei
 - Könyvtárlátogatások
 - Községi rendezvényeken való részvétel
 - Kalocsa Múzeum
 - Kalocsa Mozi látogatás
 - Színház
- Helyi Újság – Hírmondó

XIII. Gyermekvédelem az óvodában

Óvodai gyermekvédelmi munkánkat alapvetően az 1993. évi LXXIX törvény a Közoktatásról, az 1997. évi törvény a Gyermekek védelméről és a Gyámügyi Igazgatásról (a törvény módosítása) valamint a 11/1994. évi (június 8.) Miniszteri rendelet határozza meg.

Nevelési programunkban kiemelt helyet és szerepet tölt be a gyermekvédelmi munka.

Az említett törvények meghatározzák tevékenységünk célját, feladatait, az intézményvezető felelősségét, a pedagógusok kötelességét.

Intézményünk védelembe veszi azokat a hozzánk kerülő gyermekeket, akik pszichés, mentális, szociális, egészségügyi problémákkal küzdenek. A gyermekvédelmi státusoknak megfelelően, a törvényi szabályozást figyelembe véve igyekszünk kielégíteni szociális, egészségügyi, mentálhigiénés, nevelési, oktatási szükségleteiket.

Gyermekvédelmi munkánk sarkalatos pontja a családvédelem, a családok segítségével a gyermeki jogok maradéktalan biztosítása, valamint az esélyegyenlőség megteremtése.

Speciális gondoskodásra, védelemre szorultak státusai:

Veszélyeztetett gyermek:

az, akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő, vagy a gondoskodó környezet nem biztosítja.

Hátrányos helyzetű gyermek:

az, akit családi körülményei miatt a jegyző védelembe vesz, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

az, akinek szülője, törvényes képviselője legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamát fejezte be, akit tartós nevelésbe vettek. A szülőnek nyilatkozatot kell tenni a halmazottan hátrányos helyzet megállapításához.

A sajátos nevelési igényű (SNI) szakértői és rehabilitációs bizottság alapján organikus eredetű problémával küzd, nem organikus eredetű problémával küzd (ellátásuk gyógypedagógus, konduktor által történik).

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN) Nevelési Tanácsadó Bizottság szakvéleménye alapján, a fejlesztés az óvodai nevelés keretében valósítható meg, a nevelési tanácsadó ellenőrzése mellett.

Krónikus betegségben szenvedő gyermek (allergia, szívbetegség, egyéb) orvosi igazolás szükséges. az óvoda gyermekorvosát tájékoztatni kell,

50%-os étkezési támogatásra jogosult. Azon gyermek, aki 3, vagy több gyermekes családban él, 50%-os étkezési támogatásra jogosult, szülői igazolás ellenében.

100%-os étkezési kedvezményre jogosult, törvényi adatlap kitöltése szülők által.

Célunk:

A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak maradéktalan biztosítása, az inkluzív, előítéletektől mentes óvodai nevelésen keresztül. Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség megteremtése az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára. Általános prevenció, a gyermekvédelmi törvény szellemiségének és előírásának megfelelően.

Főbb alapelveink érvényesítése:

- Bizalom erősítése, kölcsönös együttműködés, korrekt tájékoztatás (szülők, óvoda).
- A gyermek státusából eredő jogok, kedvezmények, előítéletektől mentes bánásmód, egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Az óvoda dolgozóinak összehangolt gyermekvédelmi munkája: óvodapedagógus-óvodapedagógus, óvodapedagógus-dajka, óvodapedagógus-gyógypedagógus, óvodapedagógus-fejlesztő pedagógus, vezetés tájékoztatása.
- Az óvoda, mint gyermekvédelmi jelzőrendszer konstruktív kapcsolattartásra törekszik a társszervezetekkel (Gyámhatóság, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, ÁNTSZ, gyermekorvos, Védőnő szolgálat)
- Törvényi háttér ismerete, alkalmazása.

A gyermek és ifjúság védelemmel kapcsolatos feladataink

Óvodavezető feladata: a gyermekvédelmi tevékenységhez a feltételek biztosítása, gyermekvédelmi felelős megbízása, feladatok, kompetenciák kijelölése nevelőtestületi szinten a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott óvodapedagógus munkájának segítése bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal, családok segítése, tájékoztatása a törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása óvó-védő, baleset megelőzési intézkedések rögzítése a házirendben is a támogatások lehetőségeinek megismerttetése, dokumentálása, óvodáztatási támogatással kapcsolatos feladatok ellátása

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- a gyermekek érdekeinek védelme, képviselése,
- a gyermeki jogok érvényesülésének figyelemmel kísérése
- gyermekvédelmi terv készítése
- nyilvántartás naprakész vezetése
- gyermekvédelmi feladatok, tevékenységek összehangolása az óvodapedagógusok között pedagógiai eszközökkel és tanácsadással
- a szülők, óvodapedagógusok segítése a gyermekvédelemmel kapcsolatos problémák megoldásába
- anyagi gondokkal küzdő családok támogatására
- az óvodavezető tájékoztatása a térítési díj csökkentése érdekében
- a szülők figyelmének felhívása az igényelhető, igénybe vehető támogatásokra,
- az újra igénylés határidejének lejárata
- szükség szerint Gyermekjóléti Szolgálat, családgondozó, védőnő segítségét igényli
- részvétel a jelzőrendszeri üléseken, szakmai továbbképzéseken, esetkonferenciákon

Óvodapedagógus feladata

- a gyermekek mindenekfelett álló érdekének képviselése
- az óvodapedagógus befogadó, támogató attitűdje
- a gyermekek megismerése (anamnézis), fejlődésének nyomon követése, fejlesztése, személyiségéhez igazodó pedagógiai intézkedésekkel,
- az egyenlő hozzáférés biztosításával a gyermekek szociokulturális környezetének korrekt megállapítása,

- a családok sajátosságainak megismerése és az együttműködés során az intervenció gyakorlat alkalmazása
- a gyermekvédelmi státus pontos meghatározása, jogosultságok megállapítása
- a törvény előírásának megfelelően hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek nevelésének kompenzálása
- az esélyegyenlőség megteremtésével nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integrációt
- naprakész adatfeldolgozás, nyilvántartás, (fejlődési napló, gyermekvédelmi munkaterv, felvételi és mulasztási napló)
- kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás, óvodavezetővel, jegyzővel, hatósággal, szakszolgálattal
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatkörök, hatáskörök pontos ismerete és a feladat iránti maximális elkötelezettség
- hatékony információáramlás,
- szakszerű tájékoztatás,
- összehangolt munka
- konkrét intézkedési feladatok és felelősök meghatározása,
- elemző értékelés prevenciós gyermekvédelmi munka ellátása a nevelőmunkában
- hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek
- esélyegyenlőség megteremtése differenciált, tudatos nevelő munkával
- fejlődési napló vezetése minden gyermekről,
- felzárkóztatás és tehetséggondozás tervezése
- baleset megelőzési feladatok megjelölése

XIV. A gyermek fejlődésének mérése, nyomonkövetése

20/2012. EMMI rendelet

Az óvodás gyermek fejlődésének figyelemmel kísérésével kapcsolatos szabályok

63. § (1) Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. A mérés-értékelés eredményeit az óvodapedagógus felhasználja pedagógiai gyakorlatában. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) Ha a gyermeket nevelő óvodapedagógus a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének elérése érdekében indokoltnak tartja, az óvoda vezetője tájékoztatja a szülőt az Nkt. 72. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kötelességekről, továbbá a kötelességek nem megfelelő teljesítéséből eredő következményekről, valamint az Nkt. 72. § (4) bekezdésében foglalt jogokról.

(3) Amennyiben a szülő az óvoda döntésében foglaltaknak önként nem tesz eleget, az óvoda vezetője az Nkt. 72. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint (4) bekezdésében foglaltak alapján a szülői egyet nem értést alátámasztó nyilatkozat megküldésével értesíti a gyermek lakóhelye szerint illetékes kormányhivatalt.

(4) Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

Az egyéni fejlődést tartalmazó intézményi szintű dokumentumok:

- Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése:

1. Anamnézis adatlap
 2. 3-4 éves gyermekek megismerésének, fejlődésének nyomon követése /elemzés, értékelés, fejlesztésre irányuló tervek/
 3. 4-5 éves gyermekek megismerésének, fejlődésének nyomon követése /elemzés, értékelés, fejlesztésre irányuló tervek/
 4. 5-7 éves gyermekek megismerésének, fejlődésének nyomon követése /elemzés, értékelés, fejlesztésre irányuló tervek/
 5. Összegző megállapítások, szülői tájékoztatás az iskolakészültségre vonatkozóan.
- Gyermeki rajzok.

Mérési területek :

3-4 éves korban: Fiziológiai jellemzők, biológiai szükségletek,

Érzelmi, akarati képességek,

Motoros képességek,

Testséma, énképe,

Értelmi képességek,

Anyanyelvi képességek.

4-5 éves korban: Motoros képességek: nagymozgások, finommozgás,

Testséma,

Értelmi képességek

Érzelmi, akarati képességek,
Szocializáció,
Anyanyelvi képességek.

5-7 éves korban: Testi érettség, motoros képességek,
Értelmi képességek,
Érzelmi, akarati képességek,
Szocializációs képességek,
Anyanyelvi képességek.

Az egyes területekhez szempontok tartoznak, a gyermekre megfelelő x-el jelöljük, ami alapján elemzünk, értékelünk. Ezek a fejlődési mutatók adják a következőkben a fejlesztés alapját egyéni szinten.

Az óvodapedagógustól beszámolót kér a gyermeki teljesítmények folyamatos helyi szinten alkalmazott megfigyelésén vagy mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a gyermekek fejlesztése érdekében. A fejlesztési terv tartalmazza a fejlesztendő területeket, a játékos feladatokat, és a fejlődés értékelését.

Ha a tájékoztató vizsgálat eredménye szükségessé teszi a gyermeket a Szakszolgálathoz kell irányítani, szülői beleegyezéssel.

XV. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érzése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgás összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését testi szükségletei kielégítését szándékosa irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás

megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- * az önkéntes emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés

- * megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.

- * a cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- * érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán –és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- * Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- * egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

* feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg.

* Kitartásának munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

* A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

XVI. Felhasznált irodalom

1. Érvényességi nyilatkozat

A Pedagógiai Program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata alapján:

2016. szeptember 30 -tól 2021. augusztus 31. -ig.

2. Dokumentációs rendszerünk

1. Az óvodavezető éves pedagógiai, működési munkaterve és év végi összegező értékelése

2. Az óvodapedagógusok dokumentációja: csoportnapló, fejlődési napló, mulasztási napló

A csoportnapló és az egyéni fejlődési napló (az SZMSZ-ben van formailag és tartalmilag leszabályozva; pl. mérések ütemezése stb.; a gyerek fejlődését szolgáló intézkedések rögzítése is).

2. 1. A csoportnapló formai és tartalmi követelményei

A csoportnaplónak tükröznie kell az adott gyermekcsoport nembeli, életkori összetételét, a gyermekek nevét és jelét: a csoporttal kapcsolatos statisztikai adatokat vegyes csoportban életkori bontást születésnapok nyilvántartását a gyermek fejlettségi mutatói alapján évente 2x-i négy területet (verbális képesség, mozgás fejlődés, értelmi képességek, szociális képességek) érintő értékelést.

Terv elkészítése a helyi arculat figyelembevételével, a Pedagógiai Program szerint, a műveltségterületnek megfelelően, (téma megvalósítás, tartalmának megjelölése).

Készen vásárolt papír alapú projekt szemléletű óvodai csoportnaplót használunk.

2.2. Tartalmaznia kell az óvoda szervezeti kereteit:- az életkori sajátosságok függvényében, a Pedagógiai Program szerint összeállított Napirendet és Heti rendet.

Regisztrálni kell az óvoda működésével kapcsolatos adatokat /nyitva tartás, csoportösszevonás, speciális külön foglalkozások idejének megjelölése, pedagógusok és dajkák neve, beosztása /A szülőkkel való kapcsolattartás formáit /szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, egyéb alternatív kapcsolattartási formákat/ Vezetői ellenőrzéseket, látogatásokat és a minőségfejlesztéssel kapcsolatos tapasztalatcseréket, ellenőrzéseket.

2. 3. Az óvoda fő nevelési feladatainak tervezése

- Befogadási terv: szeptember 1-től folyamatos.
- Visszaszoktatási terv: szeptember 1. - 30. a 2. és a 3. nevelési évben /szintfelmérés, fejlesztendő területek kiemelése/
- A nevelés tervezésének, szervezésének és értékelésének ütemezése:
Félévente (októbertől januárig és februártól májusig
Június 1. - augusztus 31. / nyári tervet készítünk.

2. 4. A nevelési feladatok területei:

- * Egészséges életmódra nevelés
- * Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés
- * Anyanyelvi nevelés, és értelmi fejlesztés

2.5. Játék, munka tervezése és szervezése az elért és a következő fejlődési lépcsőfoknak megfelelően.

A gyermek élményére, tapasztalatára, kísérletező kedvére alapozott tevékenykedtetés.

Fél évre előre tervezünk, nevelési tervre vonatkoztatva, év végén is értékelünk. A fejlettségi mutatók az egyes gyermeknél követhetőek, megfigyelhetőek, mérhetőek. értelmi fejlettségi mutatók érzelmi fejlettségi mutatók, szociális fejlettségi mutatók, mozgás fejlettségi mutatók.

2.6. Heti ütemterv, feladat, tartalom, differenciálási lehetőségek, /Projekttervek készítése az aktualitásnak megfelelően/

2.7. Év végén az óvodapedagógusok összegző értékelést készítenek a meghatározott nevelési területek alapján a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésének alakulásáról. Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő év nevelési – fejlesztési terve.

3. Fejlődési napló

Gyermekek egyéni értékelése, fejlődésének nyomon követése

A gyermek fejlődésének nyomon követése és a gyermek fejlődését szolgáló intézkedések rögzítése az Egyéni fejlődési naplóban.

Az egyéni fejlődést tartalmazó intézményi szintű dokumentumoknál fejezetben részletesen leírásra került.

3. 1. Fejlesztési javaslat = a gyermek fejlődéséről vezetett dokumentumok objektív összegzése

Az egyéni fejlődési dokumentáció nem része a csoportnaplónak, hanem annak mellékleteként van jelen.

4. Felvételi és mulasztási napló

A gyermekek adatainak pontos regisztrálása (felvétel ideje, gyermekek adatai).

A hiányzások pontos, naprakész nyilvántartása és igazolása.

Irodalomjegyzék:

Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok az óvodában

Varanka Zoltánné: Az óvodai nevelés és tanulás tervezése a csoportnaplóban

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában

Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (2013)

Óvodai Nevelés Programja (1989)

Önértékelési kézikönyv óvodák számára

Tanfelügyeleti kézikönyv

Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell venni

Óvodai Nevelés játékokkal, mesével 1996.

Sugárné Kádár Júlia: Beszéd és Kommunikáció az óvodás és kisiskolás korban

Dankó Ervinné: Nyelvi és kommunikációs nevelés az óvodában

Pereszlényi Éva- Porkolábné Balogh Katalin – Játék - Mozgás - Kommunikáció Bp. 1996. Alcius Bt.

Kulcsár Mihályné: Tanulási problémákkal küzdő gyermekek vizsgálati módszerei és terápiája- Bicske 1990.

Nagy Béláné: Táncos játékok az óvodában (óvónők modern kiskönyvtára)

Ludánszkiné Szabó Éva: Óvodai zenei hagyományápolás, népszokások

Porkolábné Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

Néphagyományőrző óvodai program

Balázsne Szücs Judit: Miből lesz a cserebogár? 1992.

Ágoston Valéria-Katus Györgyné:”Nem messze van ide Kalocsa...”

Körmöci Katalin: Egészségnevelés néhány lehetősége az óvodai élet mindennapjaiban

XVII. A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása

A jelen program évenként változó mellékleteit minden évben szept. 30-ig felülvizsgáljuk és módosítjuk.

A program egészét szükség szerint, és a szükséges változtatásokat végrehajtjuk.

A program részét vagy egészét 30 napon belül felülvizsgáljuk és indokolt esetben az előírt határidőig, de legkésőbb 90 napon belül módosítjuk, ha arra törvénymódosítás vagy egyéb jogszabály kötelez, a fenntartó elrendeli, az intézmény nevelőtestületének egyharmada, illetve a szülői szervezet többsége írásban kéri.

Módosításának lehetséges indokai:

- Bővítés vagy leépítés.
- Szervezeti átalakítás.
- Ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda nevelőtestületének.
- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

A Pedagógiai Program nyilvánossága

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program az alábbi helyeken hozzáférhető a szülők és a pedagógusok számára: a nevelőtestületi szobában nyitvatartási időben.

A Pedagógiai Program szövegét minden érdeklődő számára nyilvánossá tesszük községünk honlapján.

Módosítás esetén a változtatásra felhívjuk a figyelmet honlapján, ezen felül szülői értekezleteken is értesítünk a változásról.

Tájékoztatás kérhető az óvodavezetőnél.

XVIII. Mellékletek

1. Alapító okirat
2. Eszközjegyzék
Legitimációs záradé

Legitimációs Zárócék
Homokmégy Kéknefelejés Óvoda
Néphagyományőrző Pedagógiai Program

Készítette: intézmény nevelőtestülete

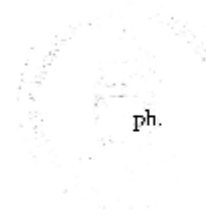
Homokmégy, 2016.09.30.

Turkócsai Boglárka

Nevelőtestület nevében

Elfogadta: intézmény vezetője

Homokmégy, 2016.09.30.

ph.

Jacsiné Árnóiné

Óvodavezető

Véleményét nyilvánította:

Homokmégy, 2016.09.30.

Szűcsné Székely Éva

Szülői Munkaközösség nevében

Egyetértését nyilvánította

Homokmégy, 2016.09.30.

ph.

Törőcsanak Zoltán

Fenntartó nevében

Törőcsanak Zoltán

működőtő nevében

